

ВСТУПНЕ СЛОВО

Доповідь про стан навколишнього природного середовища в м. Києві у 2018 році підготовлена згідно з Законом України «Про охорону навколишнього природного середовища».

Це щорічний випуск об'єктивної аналітичної інформації про екологічний стан міста, яка є необхідною для вирішення екологічних проблем міста Києва.

Хоча місто Київ за рівнем техногенного впливу вигідно відрізняється від інших регіонів України з розвиненими гірничо-металургійними та сировинно-переробними комплексами, він має низку екологічних проблем над вирішенням яких працює Управління екології та природних ресурсів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації).

Тому, діяльність Управління спрямована на стабілізацію та поліпшення екологічного стану міста, на раціональне використання й відтворення усіх видів природних ресурсів, а саме: на охорону та збереження атмосферного повітря, збереження та невиснажливе використання ландшафтів земель та ґрунтів, поверхневих та підземних вод, охорону та невиснажливе використання об'єктів тваринного і рослинного світу, збереження біорізноманіття та формування екомережі.

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Дата утворення	482
Територія, км ²	836
Кількість адміністративно-територіальних одиниць	10
Кількість міст	
з них обласного підпорядкування	
Кількість селищ	
Кількість сільських населених пунктів	
Чисельність населення, тис. осіб	
з них:	
міське	2950,837
сільське	
Щільність населення, тис. осіб на 1 км ²	3,531

Чисельність населення

Таблиця 1

Назва міста	Площа, км ²	Щільність наявного населення, тис. осіб/ км ²
1	2	3
Райони		
Голосіївський	160,0	1,583
Дарницький	130,0	2,644
Деснянський	147,0	2,515
Дніпровський	67,0	5,338
Оболонський	109,0	2,936
Печерський	20,0	8,054
Подільський	34,0	6,032
Святошинський	102,0	3,355
Солом'янський	40,0	9,398
Шевченківський	27,0	8,234
Усього по м. Києву	836,0	3,531

1.1. Географічне розташування та кліматичні особливості Києва

Сучасний Київ, де сьогодні мешкає понад 2,9 млн. чол., входить до числа десяти найбільших міст Європи, а за кількістю населення та площею території, що в межах міської смуги становить 835,6 км², поступається лише таким європейським містам як Москва, Лондон, Санкт-Петербург, Рим, та Берлін.

Географічні координати: північна широта - 50° 26'; східна довгота - 30° 34'; середня висота над рівнем моря - 105 м.

Місто Київ розташовано в центрі східної Європи на обох берегах р. Дніпро, у його середній течії, нижче впадіння лівої притоки – р. Десна. Своєрідність і різноманітність природних умов Києва пов'язані з його розташуванням на межі фізико-географічних зон: лісостепової та мішаних лісів. Північна частина міста розташована на Поліській низовині, південно-західна (правобережна) – на Придніпровській височині, південно-східна (лівобережна) – на Придніпровській низовині.

Поверхня правобережної частини міста – підвищена платоподібна рівнина, розчленована ярами та балками, долинами невеликих річок, лівобережної – низовинна рівнина. Характерні форми рельєфу правобережжя – гори-останці, зокрема, Печерська (її висота найбільша – 196 м над рівнем моря), Старокиївська (188 м), Батиєва (176 м), Хоревиця (174 м), Багринова (170 м), Щекавиця, Замкова, Звіринецька, Чорна, Черепанова, Лиса. Найвідоміші яри: Бабин, Хрещатий, Смородинський, Кмитів, Протасів, Цимбалів та інші.

Найнижчі ділянки міста відповідають рівню води в Дніпрі – близько 92 м над рівнем моря.

У геологічному відношенні м. Київ з прилеглими до нього територіями розташований у зоні стику двох регіональних структур північно-східного схилу Українського кристалічного щита та південно-західного борту Дніпровсько-Донецької западини. Межею між ними слугує Дніпровська зона розломів північно-західного простягання. Завдяки цьому Київ знаходиться у досить спокійній тектонічній зоні.

Ґрунтовий покрив Києва є вельми строкатим, зважаючи на різноманітність природних умов. Північним околицям міста, що тяжіють до Полісся, властиві дерново-підзолисті ґрунти, сформовані переважно під хвойними лісами. На правобережній високій частині міста панують звичні для більшої частини України ґрунти – чорноземи. Утворились вони переважно на дуже своєрідних пухких, добре провітрюваних і відносно сухих суглинках – лесах. У природних київських лісопарках поширені темно – сірі лісові ґрунти, що утворились під пологом широколистяних лісів.

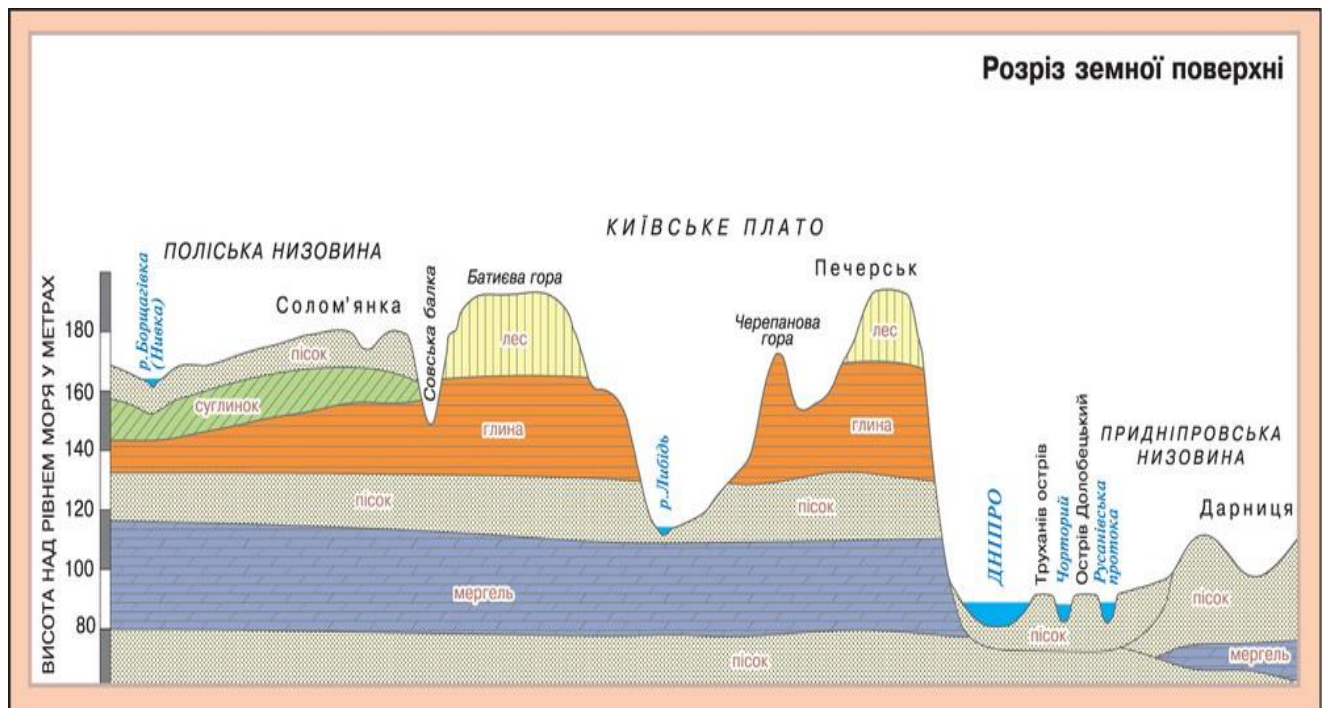

Рис. 1.1. Розріз земної поверхні

Місто Київ є багатим на воду: існують значні запаси підземної води; окрім цього, великою є кількість поверхневих водних об'єктів: річок, озер, ставків. Загалом водні об'єкти на території міста займають 6,7 тис. га, або 8,0 % території.

Гідрографічна мережа району представлена р. Дніпро, річками його басейну (Десна, Либідь, Сирець, Нивка, Горенка, Віта, стр. Пляховий), озерами, болотами, штучними ставками і каналами.

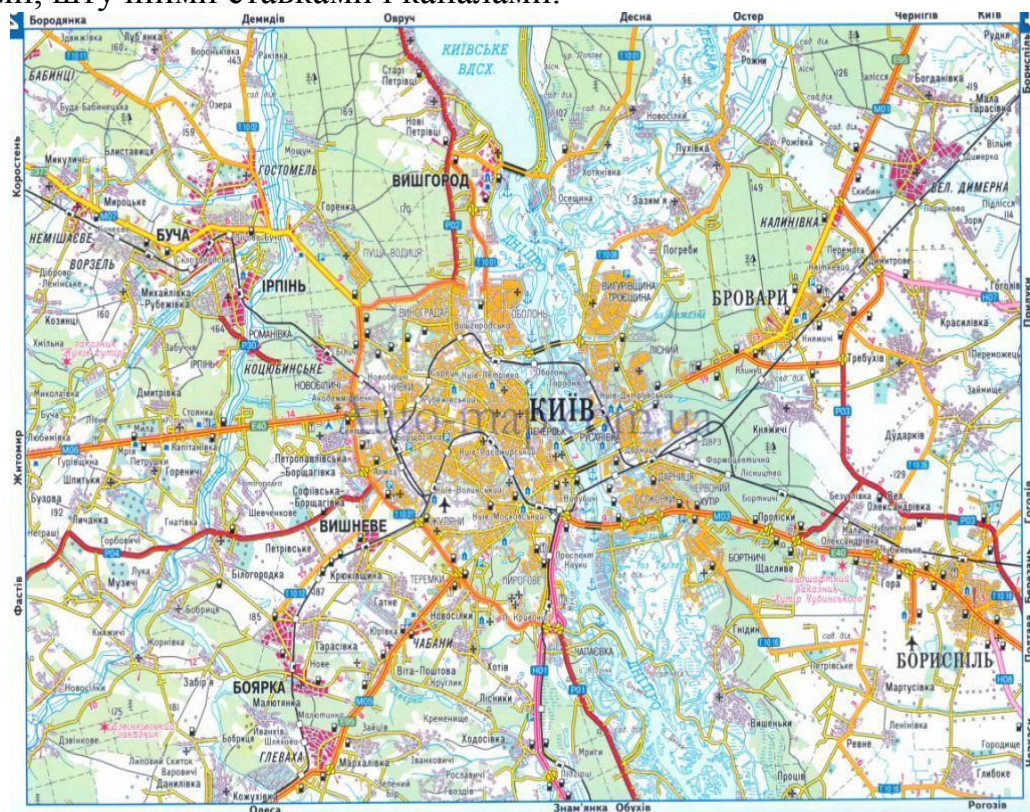

Рис 1.2. Київ на мапі

р. Дніпро і його долина мають вирішальний вплив на природні умови Києва і дислокацію елементів його житлово-промислової агломерації.

Характерним для режиму всіх річок є чітко виражена весняна повінь, низька літня межень, дещо підвищені рівні восени через сезонні дощі. Живлення річок змішане з переважаючим живленням ґрунтовими водами.

Місто Київ характеризується досить комфортним, помірно континентальним кліматом з теплим літом і м'якою зимою, оптимальною є воложеність.

Відчутний вплив на клімат Києва здійснює Дніпро, що в межах міста витягнутий в субмеридіональному напрямку. Велика рухома водна площа сприяє формуванню бризового перенесення повітря: вдень різниця температур між водною та суходолом створює потоки свіжого вологого повітря до міста. Протягом року переважає антициклонічна діяльність, якій властива доволі стійка, малохмарна погода.

Середньорічна температура повітря $+8,9 - +11,9^{\circ}\text{C}$. Глобальні зміни клімату, що спостерігаються на земній кулі, не могли обминути і Київ. Більше того, на кліматичні умови істотно впливає саме місто – розсіювання тепла з теплотрас, будинків, ТЕЦ і т. ін. У зв'язку з цим температура повітря у місті вища, ніж на його околицях. Підвищення температури повітря у Києві за останні десятиріччя є більшим, ніж глобальне на планеті. Середньорічна кількість опадів становить 600-700 мм. Переважаючий напрямок вітру влітку – західний, взимку – північно-західний.

Загальна площа м. Києва становить 835,6 км². Забудовані землі міста – 364,0 км² або 43,5 %, із них під житловою та громадською забудовою знаходиться 115,0 км². Значна кількість земель зайнята промисловими об'єктами – 56,0 км², об'єктами транспорту та зв'язку – 22,0 км².

По функціональному використанню територія м. Києва розділяється на такі зони:

- селітебну (міська і сільська забудова);
- промислову;
- рекреаційну (лісові масиви, парки, сквери, зелені насадження загального користування, об'єкти природоохоронного фонду, водоймища).

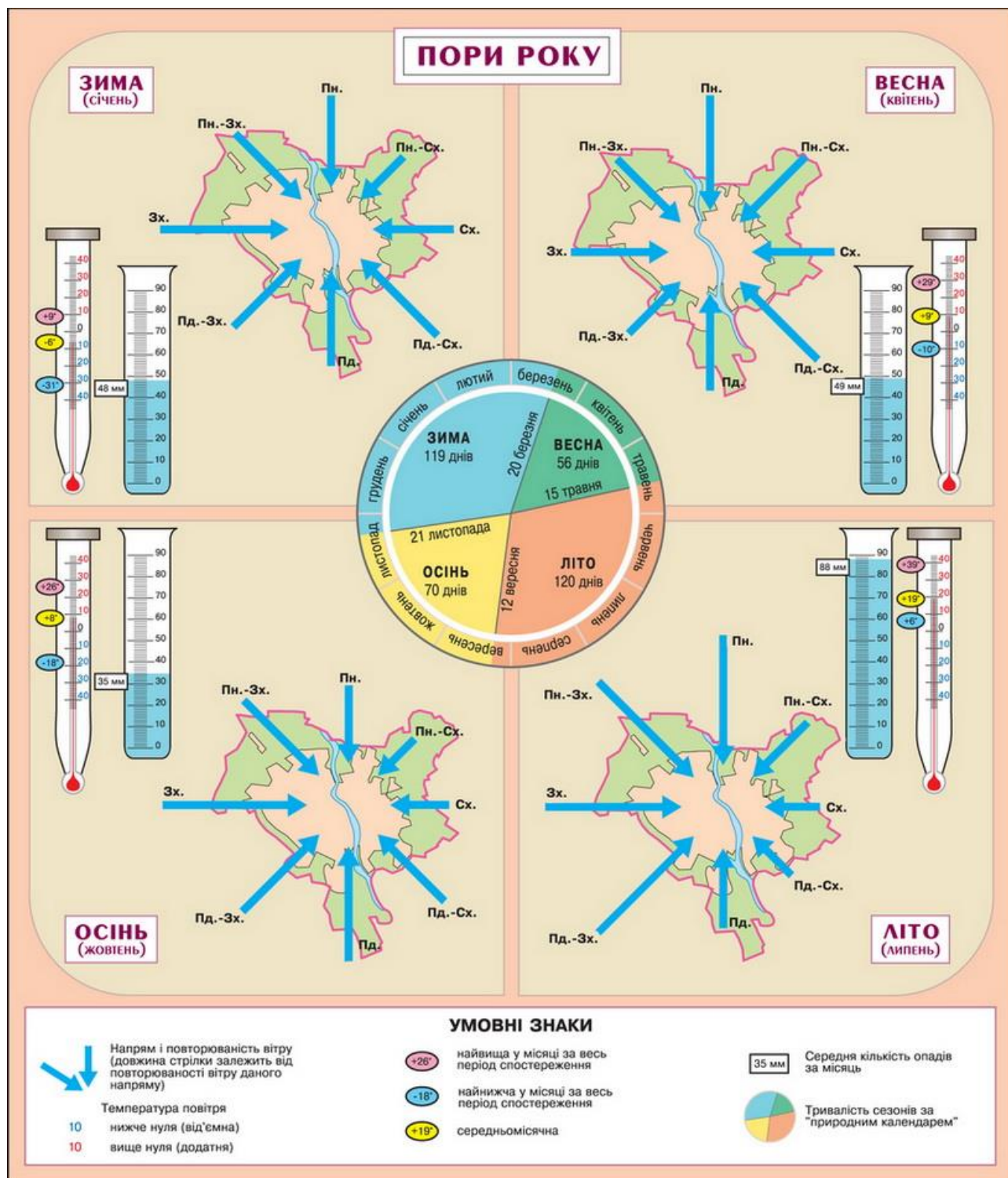

Рис. 1.3. Кліматичні умови

Кожна із функціональних зон характеризується своїми особливостями, призначенням і впливом на навколишнє природне середовище.

Селітебна зона характеризується висотною забудовою в центральній правобережній частині міста, на нових масивах – Оболонь, Виноградар, Теремки та ін., на Лівобережжі – масиви Троєщина, Харківський, а також приватною забудовою, яка розташована переважно на околиці міста по його периметру. Негативний вплив цієї зони на навколишнє природне середовище можна оцінити як середній.

Промислова зона складається з промислових та автотранспортних підприємств. В межах Київської міської агломерації вони згруповані в

промислові вузли і зони: Подільсько-Оболонський, Шулявка, Нижньолибідський, Дарницький, Тельбінський, Корчуватський. Негативний вплив цієї зони на навколишнє природне середовище оцінюється як сильний.

Рекреаційна зона представлена умовно природними ландшафтами (ліси, луки, озера, річки), які збереглися в межах міста і його околиць, а також штучними зеленими насадженнями (парками, лісозахисними смугами і т.п.). Зона позитивно впливає на стан навколишнього природного середовища і є показником екологічного благополуччя. Лише у межах забудованої частини міста площа паркових насаджень досягає 183,0 км², а навколишнє зелене кільце з лісовими масивами Голосієва, Пущі – Водиці та Дарниці становить біля 339,0 км².

1.2. Соціальний та економічний розвиток

Населення

Чисельність наявного населення в м.Києві, за оцінкою, на 1 грудня 2018р. становила 2949558 осіб. Упродовж січня–листопада 2018р. чисельність населення збільшилася на 15036 осіб.

Порівняно із січнем–листопадом 2017р. обсяг природного приросту зменшився на 1505 осіб.

Природний рух населення у січні–листопаді 2018р. характеризувався перевищенням числа живонароджених над померлими: на 100 живонароджених – 91 померлий.

Інформація щодо природного руху населення наведена в таблиці.

	Січень–листопад	
	2018р.	2017р.
	(осіб)	
Кількість живонароджених	32038	32459
Кількість померлих	29248	28164
у т.ч. дітей у віці до 1 року	167	192
Природний приріст, скорочення (–) населення	2790	4295

Серед причин смерті населення міста у січні–листопаді 2018р. перше місце посідали хвороби системи кровообігу, друге – новоутворення, третє – хвороби органів травлення.

	Осіб		У % до підсумку	
	січень—листопад			
	2018р.	2017р.	2018р.	2017р.
Усього померлих	29248	28164	100,0	100,0
у т.ч. від				
хвороб системи кровообігу	18455	17880	63,1	63,5
новоутворень	5063	4887	17,3	17,3
зовнішніх причин смерті	1369	1396	4,7	5,0
із них від				

транспортних нещасних випадків	189	249	0,6	0,9
випадкових утоплень та занурень у воду	52	35	0,2	0,1
випадкових отруєнь та дії алкоголю	4	2	0,0	0,0
навмисних самоушкоджень	138	167	0,5	0,6
наслідків нападу з метою вбивства				
чи нанесення ушкоджень	75	114	0,3	0,4
хвороб органів травлення	1448	1310	5,0	4,6
хвороб органів дихання	677	598	2,3	2,1

Зайнятість та безробіття

Упродовж 2018р. статус зареєстрованого безробітного в державній службі зайнятості мали 28,3 тис. осіб, що на 2,7 тис., або на 8,6% менше, ніж у минулому році.

Кількість зареєстрованих безробітних зменшилась упродовж грудня 2018р. на 0,4% і на кінець місяця становила 8631 особу. Допомогу по безробіттю отримували 86,7% осіб, які мали статус безробітного.

Більше половини від загальної кількості безробітних (59,9%) становили жінки.

Рівень зареєстрованого безробіття в цілому по м.Києву порівняно з листопадом 2018р. не змінився і на кінець грудня 2018р. становив 0,5% населення працездатного віку.

Середньооблікова кількість безробітних, які отримували допомогу по безробіттю у грудні 2018р., становила 6807 осіб. Середній розмір допомоги по безробіттю становив 5601 грн, що у 1,5 раза вище законодавчо визначеного розміру мінімальної заробітної плати (3723 грн).

Доходи населення

У січні–грудні 2018р. **розмір середньомісячної номінальної заробітної плати** штатних працівників підприємств, установ, організацій (з кількістю працюючих 10 осіб і більше) становив 13542 грн і порівняно з відповідним періодом попереднього року збільшився на 21,6%.

До видів економічної діяльності з найвищим рівнем оплати праці відносилися інформація та телекомунікації; фінансова та страхова діяльність; державне управління й оборона, обов'язкове соціальне страхування, а серед промислових видів діяльності – виробництво основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів, де заробітна плата перевищила середній показник по економіці в 1,4–1,8 раза.

Найнижчий рівень заробітної плати спостерігався на підприємствах текстильного виробництва, виробництва одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів; тимчасового розміщування й організації харчування; будівництва; підприємствах із виробництва електричного устаткування; в установах охорони здоров'я та надання соціальної допомоги, а також на підприємствах із водопостачання, каналізації, поводження з відходами і не перевищував 64,3% від середнього рівня по економіці.

Індекс реальної заробітної плати у січні–грудні 2018р. порівняно з відповідним періодом 2017р. становив 110,2%.

Загальна сума **заборгованості з виплати заробітної плати** упродовж січня–грудня 2018р. збільшилась у 1,5 раза, або на 46986,4 тис.грн, і на 1 січня 2019р. становила 144996,8 тис.грн, що дорівнює 0,7% фонду оплати праці, нарахованого за грудень 2018р.

Заборгованість перед працівниками **економічно активних підприємств** упродовж цього періоду збільшилась у 1,4 раза, або на 29919,4 тис.грн, і на 1 січня 2019р. становила 97585,2 тис.грн.

Серед видів економічної діяльності найвагомніше збільшення суми невиключеної заробітної плати спостерігалось на економічно активних підприємствах промисловості (на 20836,7 тис.грн), наукових досліджень та розробок (на 7120,3 тис.грн). Разом з тим, у сфері інформації та телекомунікацій зафіксовано найвагомніше зменшення суми боргу на 1407,2 тис.грн, а у державному управлінні й обороні, обов'язковому соціальному страхуванні вона повністю погашена.

У районному розрізі зростання суми заборгованості економічно активних підприємств відбулось у більшості районів міста, а найвагомніше – у Оболонському (на 13627,4 тис.грн) районі. Винятком були Шевченківський та Святошинський райони, де зафіксовано зменшення суми заборгованості на 2556,8 тис.грн та 642,5 тис.грн відповідно.

Кількість працівників, які вчасно не отримали заробітну плату на 1 січня 2019р., становила 4,8 тис. осіб, або 0,4% від середньооблікової кількості штатних працівників, зайнятих в економіці. Кожному із зазначених працівників не виплачено в середньому 20129 грн, що в 1,2 раза більше середньої заробітної плати за грудень 2018р.

Соціальний захист

У січні–грудні 2018р. за **субсидіями для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг** звернулось 443,3 тис. домогосподарств, що на 12,1% більше, ніж у січні–грудні 2017р.

Призначено субсидії 336,2 тис. домогосподарств (ураховуючи тих, що звернулися за субсидіями у 2017р., але призначено їм було тільки у 2018р., та тих, яким продовжено надання субсидій відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 21.10.1995 №848). Порівняно з відповідним періодом 2017р. кількість таких домогосподарств зменшилась на 55,9 тис., або на 14,3%.

Сума субсидій, призначених домогосподарствам, у січні–грудні 2018р. становила 155758,3 тис.грн, у відповідному періоді 2017р. – 206651,2 тис.грн.

Середній розмір призначеної субсидії на одне домогосподарство у грудні 2018р. зменшився порівняно з відповідним періодом 2017р. на 15,9% і становив 764,2 грн. Найбільший розмір призначеної субсидії спостерігався в Дарницькому районі (1430,8 грн).

У грудні 2018р. **населенням міста сплачено за житлово-комунальні послуги** 1412,5 млн.грн, що становило 68,8% нарахованих за цей період сум. За постачання електричної енергії – відповідно 309,7 млн.грн і 166,9% (за рахунок погашення боргу попередніх періодів).

На кінець грудня 2018р. заборгованість населення за централізоване опалення та постачання гарячої води становила 3607,9 млн.грн, за утримання будинків і споруд та прибудинкових територій – 800,2 млн.грн, за централізоване постачання холодної води та водовідведення – 671,5 млн.грн, за постачання природного газу – 338,7 млн.грн, за вивезення побутових відходів – 1,0 млн.грн, за постачання електричної енергії – 360,7 млн.грн.

Правопорушення (за даними Прокуратури міста Києва)

За повідомленням прокуратури міста, протягом 2018р. обліковано 60,0¹ тис. кримінальних правопорушень. Із загального числа зафіксованих правоохоронними органами кримінальних проявів 39,0% – тяжкі та особливо тяжкі.

У загальній кількості злочинів 62,6% становили злочини проти власності, 7,1% – злочини проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян та злочини проти журналістів, 5,6% – злочини у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг, 5,3% – злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші злочини проти здоров'я населення, 4,6% – злочини проти життя та здоров'я особи, 3,2% – злочини проти безпеки руху та експлуатації транспорту, 3,0% – злочини проти правосуддя, 2,5% – злочини у сфері господарської діяльності, 2,2% – злочини проти громадського порядку та моральності, 1,5% – злочини проти громадської безпеки, 1,2% – злочини проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина.

Протягом 2018р. обліковано очевидних умисних вбивств і замахів на вбивство – 103, умисних тяжких тілесних ушкоджень – 179, зґвалтувань і замахів на зґвалтування – 12.

Кількість випадків крадіжок становила 26488, шахрайств – 5389, грабежів – 2616, розбоїв – 340, хабарництва – 454.

Правоохоронними органами у 2018р. виявлено 115 осіб, які скоїли злочини у складі 22 організованих груп і злочинних організацій. Закінчено 22 кримінальні провадження про кримінальні правопорушення, вчинені організованими групами і злочинними організаціями.

Кількість потерпілих від злочинів у 2018р. становила 35,5 тис. осіб, із числа яких 11,6 тис. – жінки, 709 – особи похилого віку та інваліди 1 і 2 групи, 262 особи – неповнолітні та 114 осіб – діти до 14 років. Найбільша кількість потерпілих (73,9%) – від крадіжок та шахрайств (22,7 тис. осіб та 3,6 тис. осіб відповідно), серед яких 34,3% – жінки (9,0 тис. осіб).

¹ Злочини, виявлені органами Національної поліції, органами прокуратури, органами, що здійснюють контроль за додержанням податкового законодавства, органами безпеки, органами Національного антикорупційного бюро та органами Державного бюро розслідувань.

У дорожньо-транспортних пригодах, пов'язаних зі злочинами, на території міста постраждало 606 осіб, з яких 102 особи (16,8%) – загинули.

Усього внаслідок злочинних діянь загинуло 366 осіб, із числа яких 70 осіб (19,1%) було умисно вбито, 34 особи (9,3%) загинули у результаті нанесення умисних тяжких тілесних ушкоджень.

Кількість виявлених осіб, які вчинили злочини, становила 8204, з них жінки – 1405 осіб, неповнолітні – 273 особи. У загальній кількості виявлених осіб, які вчинили злочини, 20,8% раніше вже ставали на злочинний шлях, з них 1249 осіб (73,2%) мали незняту або непогашену судимість, 6,6% вчинили злочин у групі, 1,7% знаходились у стані алкогольного сп'яніння. Питома вага працездатних осіб, підозрюваних у скоєнні злочинів, які на момент учинення злочину не працювали і не навчалися, становила 55,7%, безробітних – 26,2%.

Споживчі ціни

Динаміка цін споживчого ринку столиці у січні–грудні 2018р. визначалася збільшенням цінових показників на 8,8% (грудень 2018р. до грудня 2017р.).

Підвищення цін на продукти харчування та безалкогольні напої зареєстровано майже за всіма товарними групами. Найбільше подорожчали: овочі – на 26,5%, хліб – на 24,7%, макаронні вироби – на 16,9%, масло – на 13,7%, риба та продукти з риби – на 13,0%, молоко – на 11,6%, м'ясо та м'ясопродукти – на 11,1%, сир і м'який сир (творог) – на 10,8%, олія соняшникова – на 3,9%. Водночас подешевшали: фрукти – на 29,0%, цукор – на 8,9%, яйця – на 8,3%.

Ціни на алкогольні напої, тютюнові вироби зросли на 17,9%, що пов'язано зі здорожчанням тютюнових виробів на 24,9% та алкогольних напоїв – на 9,2%.

Поряд з цим спостерігалось підвищення цін на житло, воду, електроенергію, газ та інші види палива на 1,5%, що відбулося за рахунок збільшення тарифів на каналізацію на 31,8% та природний газ – на 22,9%.

На 10,0% зросли ціни на предмети домашнього вжитку, побутову техніку та поточне утримання житла.

У сфері послуг з охорони здоров'я підвищення цін на 8,6% зумовлено подорожчанням амбулаторних послуг на 13,7%, фармацевтичної продукції, медичних товарів та обладнання – на 7,9%.

Ціни на транспорт зросли на 20,0%, що пов'язано зі зростанням вартості транспортних послуг на 56,2%, палива та мастил – на 8,9%.

У сфері зв'язку ціни зросли на 12,8% за рахунок збільшення вартості поштових послуг на 75,0%, телефонних і телефаксових послуг – на 18,2%.

Спостереження за змінами цін (тарифів) на послуги відпочинку і культури в цілому показало їх зниження на 0,1% за рахунок зменшення вартості аудіотехніки, фотоапаратури та обладнання для обробки інформації на 16,6%.

Послуги освіти зросли на 12,7% за рахунок підвищення вартості середньої освіти на 29,0%, дошкільної та початкової освіти – на 21,0%, вищої освіти – на 9,0%.

Вартість послуг ресторанів та готелів зросла на 10,9% за рахунок збільшення вартості послуг готелів на 20,6%, харчування поза домом – на 11,7%.

Різні товари та послуги зросли на 9,0% за рахунок збільшення вартості послуг перукарень та закладів по особистому догляду на 19,5%, послуг нотаріусів – на 14,1%, послуг страхування – на 5,5%.

Будівництво

Обсяг виробленої будівельної продукції (виконаних будівельних робіт) підприємствами м.Києва у 2018р. становив 30105,0 млн.грн. Індекс будівельної продукції порівняно з 2017р. склав 96,5%.

Індекс будівельної продукції у 2018р. проти 2017р. з будівництва будівель становив 101,8%, у тому числі житлових – 104,1%, нежитлових – 98,3%. Індекс будівельної продукції з будівництва інженерних споруд склав 86,2%.

За видами будівельної продукції найбільший обсяг вироблено з будівництва будівель – 20550,1 млн.грн або 68,3% від загального обсягу виробленої будівельної продукції, у тому числі з будівництва житлових будівель – 12379,6 млн.грн або 41,1%, нежитлових – 8170,5 млн.грн або 27,2%. З будівництва інженерних споруд вироблено будівельної продукції на суму 9554,9 млн.грн або 31,7% від загального обсягу.

Нове будівництво, реконструкція та технічне переоснащення становили 83,6% від загального обсягу виробленої будівельної продукції, капітальний і поточний ремонт – 9,9% та 6,5% відповідно.

Найбільший обсяг будівельної продукції вироблено підприємствами та організаціями Голосіївського (6197,3 млн.грн або 20,6% від загального обсягу) та Печерського (5200,2 млн.грн або 17,3%) районів, а найменший – Деснянського та Подільського районів, відповідно 2,4% та 2,7% від загального обсягу в цілому по місту.

Зовнішня торгівля

У січні–листопаді 2018р. оборот зовнішньої торгівлі товарами становив 30512,5 млн.дол. США і збільшився проти січня–листопада 2017р. на 14,5% (на 3863,3 млн.дол.). Порівняно з січнем–листопадом 2017р. експорт збільшився на 3,4% (на 299,3 млн.дол.), імпорт – на 20,1% (на 3564,0 млн.дол.). Негативне сальдо становило 12041,9 млн.дол. (у січні–листопаді 2017р. також негативне – 8777,2 млн.дол.).

Зовнішньоторговельні операції проводились із партнерами із 208 країн світу.

Експорт товарів до країн Європейського Союзу становив 36,4% від загального обсягу експорту, до інших країн світу – 63,6% (у січні–листопаді 2017р. – відповідно 35,6% та 64,4%).

Серед країн-партнерів найбільше експортувалися товари до Індії – 9,8%, Китаю, Нідерландів, Іспанії, Італії, Єгипту, Німеччини, Туреччини, Іраку, Польщі, Ірану, Ісламської Республіки, Саудівської Аравії, Бельгії, Російської Федерації, Білорусі, Болгарії, Франції – 54,2% експортних поставок міста.

Порівняно з січнем–листопадом 2017р. експорт товарів збільшився серед країн ЄС: до Болгарії – в 3,7 раза, Німеччини – в 1,6 раза, Бельгії –

на 45,0%, Польщі – на 21,9%; серед інших країн світу: до Іраку – в 3,2 раза, Саудівської Аравії – в 1,7 раза, Білорусі – на 44,7%, Китаю – на 0,5%. Утім, спостерігалось зменшення експортних поставок серед країн ЄС: до Нідерландів – на 27,3%, Іспанії – на 14,2%, Італії – на 12,7%, Франції – на 5,1%; серед інших країн світу: до Єгипту – на 30,7%, Туреччини – на 18,2%, Російської Федерації – на 15,9%, Індії – на 13,1%, Ірану, Ісламської Республіки – на 0,9%.

Імпорт товарів із країн Європейського Союзу становив 37,7% від загального обсягу імпорту, із інших країн світу – 62,3% (у січні–листопаді 2017р. – відповідно 38,4% та 61,6%).

Найбільші імпортні поставки товарів надходили з Китаю – 16,4% та Російської Федерації – 13,3%, Білорусі, Німеччини, Польщі, США, Франції, Італії, Туреччини, Японії разом становили 40,0% від загального обсягу імпорту.

Збільшились проти січня–листопада 2017р. імпортні поставки серед країн ЄС: із Італії – на 25,6%, Польщі – на 23,2%, Німеччини – на 20,2%, Франції – на 10,1%; серед інших країн світу: із Туреччини – в 1,5 раза, Китаю – на 30,6%, Білорусі – на 25,1%, США – на 17,6%, Російської Федерації – на 11,5%.

Утім, зменшення імпортних поставок спостерігалось лише з Японії – на 5,6%.

Основними статтями експорту товарів у січні–листопаді 2018р. були: продукти рослинного походження – 40,7% від загального обсягу експорту (у січні–листопаді 2017р. – 41,0%), жири та олії тваринного або рослинного походження – 22,4% (25,7%), готові харчові продукти – 8,9% (8,9%), недорогоцінні метали та вироби з них – 5,4% (3,2%).

Оснoву товарної структури імпорту у січні–листопаді 2018р. складали: машини, обладнання та механізми, електротехнічне обладнання – 25,0% від загального обсягу імпорту (у січні–листопаді 2017р. – 23,6%), продукція хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості – 17,9% (21,2%), мінеральні продукти – 17,5% (15,2%), засоби наземного транспорту, літальні апарати, плавучі засоби – 9,0% (10,3%), полімерні матеріали, пластмаси та вироби з них – 5,5% (5,9%), текстильні матеріали та текстильні вироби – 3,1% (2,9%).

Примітка. У розділі «Зовнішньоекономічна діяльність» дані щодо обсягу імпорту товарів наведені без урахування обсягів імпортних поставок газу природного.

Внутрішня торгівля

Оборот роздрібної торгівлі, який включає дані щодо роздрібного товарообороту підприємств (юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців), основним видом економічної діяльності яких є роздрібна торгівля, за січень–грудень 2018р. становив 176964,7 млн.грн, що на 3,4%¹ більше обсягів січня–грудня 2017р.

Роздрібний товарооборот підприємств (юридичних осіб), основним видом економічної діяльності яких є роздрібна торгівля, за січень–грудень 2018р. становив 152755,6 млн.грн, що на 2,7%¹ більше, ніж за відповідний період попереднього року.

¹ У порівнянних цінах.

Транспорт

Вантажними автомобілями за всіма видами сполучень у 2018р. перевезено (з урахуванням розрахункових даних фізичних осіб-підприємців) 15272,8 тис.т вантажів (91,5% від обсягу 2017р.). За звітними даними підприємств-перевізників, за 2018р. обсяг вантажних перевезень становив 12775,5 тис.т (97,8% від обсягу 2017р.). Вантажооборот, виконаний автомобілями у звітному періоді, склав 4286,6 млн.ткм (94,7% від обсягу 2017р.), з них підприємствами-перевізниками виконано 3289,6 млн.ткм (93,8% від обсягу 2017р.).

Автобусами за всіма видами сполучень у 2018р. перевезено (з урахуванням розрахункових даних фізичних осіб-підприємців) 262110,3 тис. пасажирів (84,6% від обсягу 2017р.). За звітними даними, автобусами підприємств за 2018р. перевезено 248068,1 тис. пасажирів (88,9% від обсягу 2017р.). Пасажирооборот у звітному періоді склав 3593,8 млн.пас.км (98,7% від обсягу 2017р.), з них підприємствами-перевізниками виконано 3470,6 млн.пас.км (102,8% до обсягу 2017р.).

Міським електричним транспортом у 2018р. перевезено 743,9 млн. пасажирів (94,8% від обсягу 2017р.).

Головне управління статистики у м.Києві

2. АТМОСФЕРНЕ ПОВІТРЯ

Моніторинг забруднення атмосферного повітря проводився Центральною геофізичною обсерваторією імені Бориса Срезневського на 16-ти стаціонарних постах (ПСЗ), які розташовані у 8-ми районах столиці. Для визначення забрудненості повітря у 2018 році було відібрано і проаналізовано 79949 проб. На ПСЗ № 10 та ПСЗ № 13 протягом всього року спостереження проводились лише за оксидом вуглецю через відключення постів від електроенергії.

На всіх стаціонарних постах визначався вміст основних забруднювальних домішок - завислі речовини, діоксид сірки, оксид вуглецю і діоксид азоту, на одному посту - вміст розчинних сульфатів і оксиду азоту. За вмістом специфічних речовин - сірководень, фенол, фтористий водень, хлористий водень, аміак, формальдегід, залізо, кадмій, манган, мідь, нікель, свинець, хром, цинк спостереження проводились на окремих постах з урахуванням викидів промислових підприємств, розташованих поблизу ПСЗ, а також в районах найбільш завантажених автомагістралей міста.

Загальний рівень забруднення повітря за індексом забруднення атмосфери (ІЗА) у 2018 р. у Києві оцінювався як високий. Загалом по Києву перевищення середньодобових гранично допустимих концентрацій (ГДК_{с.д.}*) спостерігалось з діоксиду азоту у 3,3 раза, з формальдегіду - у 3,0, оксиду азоту - у 1,3 раза (табл. 1). Вміст фенолу був на рівні 1,0 ГДК_{с.д.} Це речовини 2 і 3 класів небезпеки і ті, що протягом усього року у найбільшій мірі забруднювали повітря міста.

Середньорічні концентрації *завислих речовин* перевищували рівень ГДК_{с.д.} на Бессарабській площі (ПСЗ № 7) та проспекті Перемоги (ПСЗ № 11 - район метро Святошин) - в 1,3 та 1,1 раза відповідно, на інших постах були на рівні 0,7-0,9 ГДК_{с.д.} Загалом по місту середньорічна концентрація завислих речовин дорівнювала 0,8 ГДК_{с.д.} Максимальні концентрації на постах міста були у межах 0,2-0,8 ГДК_{м.р.}

Вміст *діоксиду сірки* на постах і загалом по місту не перевищував рівня відповідних санітарно-гігієнічних нормативів. Середньорічні концентрації були у межах 0,2-0,7 ГДК_{с.д.}, максимальні - на рівні 0,1-0,2 ГДК_{м.р.} Однак середньомісячні концентрації у листопаді та грудні 2018 року значно підвищились та становили по місту 1,2 ГДК_{с.д.}

З *оксиду вуглецю* найбільші середньорічні концентрації зафіксовані в районах Бессарабської та Деміївської площ (ПСЗ № 20) - 1,0 і 0,9 ГДК_{с.д.}, відповідно; на інших постах середньорічні концентрації становили 0,2-0,7 ГДК_{с.д.} Загалом по місту середньорічна концентрація оксиду вуглецю становила 0,5 ГДК_{с.д.} Найбільші максимальні концентрації спостерігались: на площі Перемоги (ПСЗ №6) – 2,4 ГДК_{м.р.} (зафіксована у червні), вулицях Межигірській (ПСЗ № 10), Склярєнка (ПСЗ № 21) та проспекті Перемоги - 1,6 ГДК_{м.р.}

Повторюваність випадків перевищення максимально разової ГДК від загальної кількості спостережень з оксиду вуглецю становила на площі Перемоги – 1,5%; по місту вона становила 0,3% (у минулому році – 4%).

Вміст **діоксиду азоту** за середньорічними та максимальними концентраціями перевищував рівень відповідних ГДК майже на всіх постах. Найбільш високі середньорічні концентрації діоксиду азоту спостерігались на постах, які розташовані поблизу автомагістралей з інтенсивним рухом транспорту: в районі Бессарабської площі - 4,3 ГДК_{с.д.}, на площах Перемоги, Деміївській, проспекті Перемоги, вулицях Скляренка, Каунаській (ПСЗ № 9), Попудренка (ПСЗ № 3) та Інженера Бородіна (ПСЗ № 4) - 3,8 ГДК_{с.д.} На інших постах середньорічні концентрації були у межах 2,3-3,5 ГДК_{с.д.}, на проспекті Науки,37 (біля метеомайданчика обсерваторії - зелена зона міста) - 0,5 ГДК_{с.д.}

Максимальні разові концентрації діоксиду азоту відмічались: на проспекті Перемоги у березні на рівні 3,3 ГДК_{м.р.}, на Деміївській площі у травні - 1,7 ГДК_{м.р.} На інших постах максимальні-концентрації діоксиду азоту були у межах 1,3-1,6 ГДК_{м.р.}, за винятком «зелених зон» - Гідропарку (ПСЗ № 15), та проспекту Науки,37. Повторюваність випадків перевищення максимально разової ГДК від загальної кількості спостережень по місту становила 13,5% (в минулому році - 8,6%); найвищі значення повторюваності відмічені на ПСЗ № 7 - 25,5%, на ПСЗ №9- 23,5%, на ПСЗ № 11 - 21,7%, ПСЗ № 6 та № 21 - 20,3%.

Середньорічний вміст **оксиду азоту** (визначався лише на ПСЗ № 20) становив 1,3 ГДК_{с.д.}, максимальний - 0,4 ГДК_{м.р.}

Вміст **фенолу** (визначався на шести постах) за середньорічними концентраціями становив 0,7-1,0 ГДК_{с.д.}, за максимальними - 0,5-0,6 ГДК_{м.р.}

Середньорічний вміст **хлористого водню** на семи постах та по місту загалом становив 0,4 ГДК_{с.д.} Максимальні концентрації перевищували рівень ГДК_{м.р.} на проспекті Перемоги у березні у 2,0 рази, на площі Перемоги у травні - у 1,4 рази, на інших постах - були у межах 1,1 -1,3 ГДК_{м.р.}

Вміст **формальдегіду** у повітрі вимірювався на 13 постах. Середньорічні концентрації цієї домішки на усіх постах, де вона визначалась, перевищували середньодобову ГДК у 1,3- 4,0 рази. Найбільший середньорічний вміст формальдегіду спостерігався на Бессарабській площі - 4,0 ГДК_{с.д.}, на проспекті Перемоги, Деміївській площі та вулиці Довженка (ПСЗ № 2) - 3,7 ГДК_{с.д.}; найнижчий - на проспекті Науки,37 - 1,3 ГДК_{с.д.} Максимальні концентрації формальдегіду становили: 1,3 ГДК_{м.р.} на проспекті Перемоги (у травні) та вулиці Довженка (у червні), 1,2 ГДК_{м.р.} - на Бессарабській площі (у червні); на інших постах - були у межах 0,4-1,1 ГДК_{м.р.}

Середньорічні концентрації **сірководню** на трьох постах, де вимірювалась ця домішка, становили 0,001 мг/м³, максимальні - 0,003 мг/м³ (0,4 ГДК_{м.р.}).

Середньорічний та максимальний вміст інших специфічних домішок не перевищував відповідні санітарно-гігієнічні нормативи і становив: з фтористого

водню - 0,6 ГДК_{с.д.} та 0,4- 0,5 ГДК_{м.р.}, з аміаку - 0,2 ГДК_{с.д.} та 0,1-0,3 ГДК_{м.р.} відповідно. Дані з розчинних сульфатів в кратності ГДК_{с.д.} не наводяться через їх відсутність для цієї речовини.

Вміст **важких металів** був значно нижче рівнів гранично допустимих нормативів. Середньорічні концентрації кадмію, заліза, мангану, міді, нікелю, свинцю, хрому та цинку на всіх постах і по місту у 2018 році були на рівні 0,0-0,1 ГДК_{с.д.}, лише зі свинцю на ПСЗ № 20 зафіксована середньорічна концентрація на рівні 0,2 ГДК_{с.д.} Максимальні з середньомісячних концентрацій становили: зі свинцю - 0,7 ГДК_{с.д.} (зафіксована у листопаді на ПСЗ № 20), з кадмію - 0,3 ГДК_{с.д.} (у вересні на ПСЗ № 21), з нікелю, міді, мангану та заліза - 0,1 ГДК_{с.д.}

У річному ході середньомісячних концентрацій забруднювальних домішок значне зростання вмісту діоксиду сірки відмічено у листопаді-грудні, підвищення вмісту фенолу і оксиду азоту - у червні, фтористого водню - у липні-вересні, хлористого водню - у липні- серпні. Середньомісячні концентрації діоксиду азоту перевищували рівень ГДК_{с.д.} протягом усього року у 2,5-4,0 рази, найбільш забрудненим було повітря з квітня по серпень з максимумом у червні. Вміст формальдегіду також був підвищений протягом всього року, найбільш високі середньомісячні концентрації (на рівні 4,0-5,7 ГДК_{с.д.}) зафіксовані у теплий період року, тобто з червня по вересень з максимумом у серпні. Вміст завислих речовин, оксиду вуглецю, аміаку та важких металів протягом року мав незначні коливання, лише у листопаді відмічено підвищення вмісту свинцю.

За індексом забруднення атмосфери (ІЗА) рівень забруднення повітря у місті протягом всього року характеризувався, як високий, а з червня по серпень - як дуже високий. Найбільш забрудненим (за ІЗА - 16,5) було повітря Києва у серпні 2018 р. Тому сприяли і погодні умови.

Серпень 2018 р. зайняв п'яту позицію серед найтепліших у Києві з 1881 року. Середньомісячна температура серпня у Києві склала +22,5°C, що перевищило кліматичну норму на 3,9°C. Протягом 9-ти днів серпня температура повітря перевищувала 30°C. Місячна кількість опадів склала всього третину кліматичної норми.

У першій та другій декадах серпня у Києві спостерігались метеорологічні умови, що сприяли накопиченню та утриманню шкідливих домішок у приземному шарі повітря. Українським Гідрометцентром було надано 2 штормові попередження про високий рівень забруднення атмосферного повітря в Києві: з 30 липня по 3 серпня та 14-16 серпня 2018 р. Зростання забруднення повітря у ці періоди було зумовлено антициклональним характером погоди, спекою, слабким вітром у приземному шарі повітря.

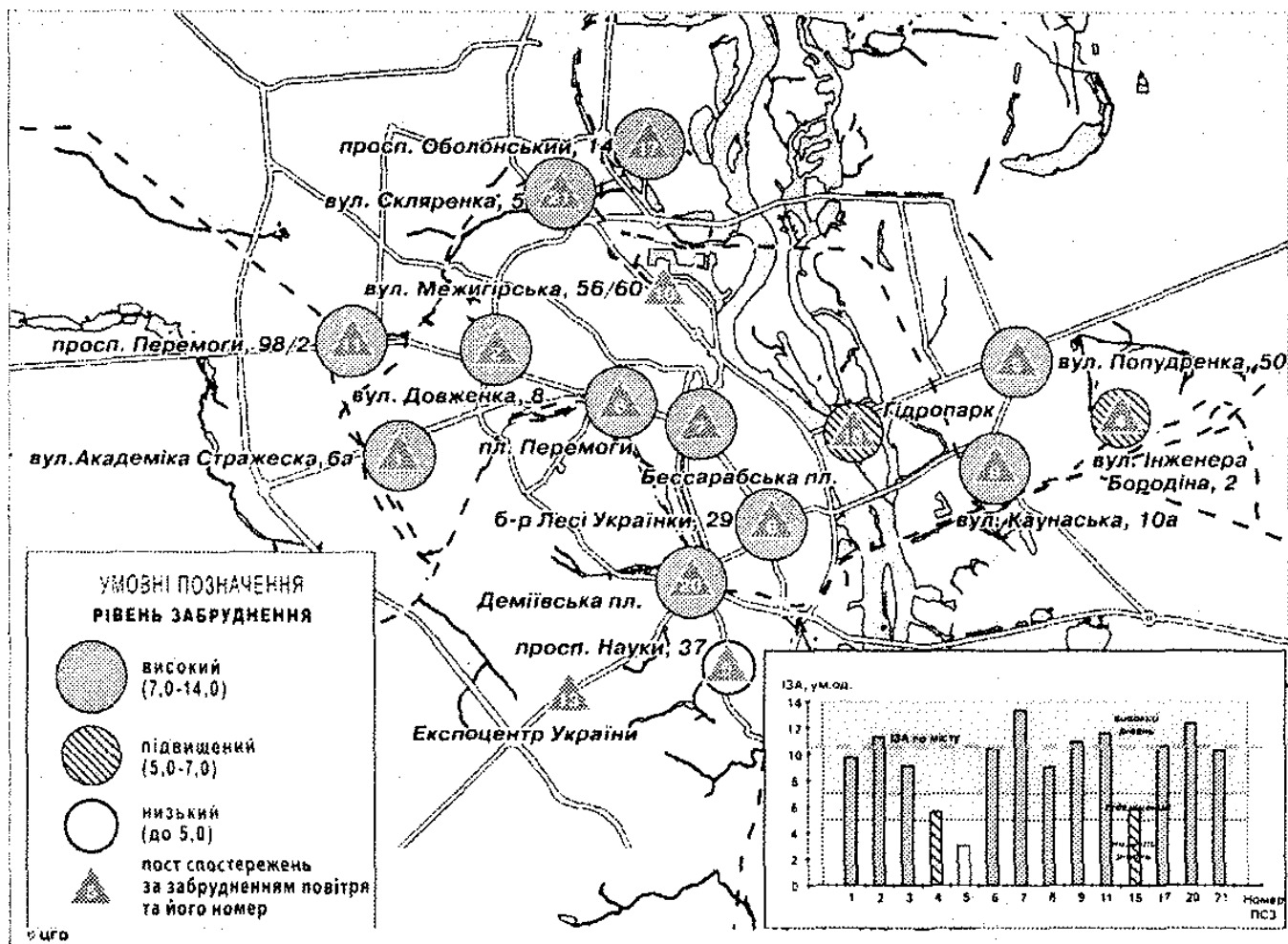
У цей період на стаціонарних постах спостережень були зафіксовані високі концентрації забруднювальних речовин в атмосфері. Зокрема,

середньодобові концентрації формальдегіду на деяких постах досягали 5-8 ГДК_{с.д.}, діоксиду азоту - 4-5 ГДК_{с.д.}

Через такі погодні умови, а також викиди автотранспорту і викиди при проведенні асфальтування та ремонтних робіт на багатьох шляхах міста у серпні відмічалось зростання рівня забруднення повітря майже всіма домішками та зростання ІЗА загалом по місту і на десяти постах до рівня «дуже високий».

У 2018 р. за середньорічними концентраціями забруднювальних домішок на 11-ти постах міста рівень забруднення оцінювався, як високий. Місцем з найбільшим забрудненням повітря була Бессарабська площа. Також високим рівнем забруднення характеризувались Деміївська площа, проспект Перемоги (район метро Святошин), вулиці Олександра Довженка (район метро Шулявка), Каунаська, Оболонський проспект, площа Перемоги, вулиці Семена Скляренка, Академіка Стражеска (перетин з бульваром Вацлава Гавела), Попудренка (район метро Чернігівська) та бульвар Лесі Українки. Підвищений рівень забруднення зафіксовано на Гідропарку (поблизу мосту метро та Броварського проспекту) та на вулиці Інженера Бородіна (район ДВРЗ). Найменш забрудненим (низький рівень) був район проспекту Науки, 37.

У порівнянні з попереднім роком рівень забруднення атмосферного повітря міста за ІЗА дещо підвищився - до 10,6 проти 9,1 у 2017 р. і визначався середньорічними концентраціями формальдегіду, діоксиду азоту, оксиду азоту, фенолу і завислих речовин. Порівняно з 2017 р. помітно підвищились середньорічні концентрації формальдегіду, дещо - діоксиду азоту; поряд з цим знизився вміст фенолу, оксиду вуглецю та фтористого водню. Вміст інших домішок майже не змінився.

Рівні забруднення атмосферного повітря на постах спостережень мережі моніторингу обсерваторії у м. Києві за 2018 рік (за ІЗА)

*- згідно РД 52.04.-186-89 середньодобові ГДК (ГДКс.д.) стосуються тривалої дії забруднювальних домішок і з цим ГДК порівнюються середньомісячні концентрації; максимально разові ГДК (ГДКм.р.) відносяться до випадків відбору проб протягом 20 хвилин і з цими ГДК порівнюються разові концентрації домішок.

Динаміка обсягів викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря за
2018 рік та два попередніх

Таблиця 2

Показники	2016 рік	2017 рік	2018 рік
1	2	3	4
Загальна кількість (одиниць) дозволів на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря, виданих у поточному році суб'єкту господарювання, об'єкт якого належить до:	330	278	537
другої групи	-	-	-
третьої групи	-	-	-
Викиди забруднюючих речовин та парникових газів від стаціонарних джерел, тис. т	34,3	45,5	29,2
Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел у розрахунку на км ² , т	41,1	54,4	35,0
Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел у розрахунку на одну особу, кг	11,8	15,5	9,9

Вміст забруднюючих речовин в атмосферному повітрі міста

Таблиця 3

Назва забруднюючої речовини	Місто	Середньорічний вміст, мг/м ³	Середньодобові ГДК, мг/м ³ *	Максимальні разові ГДК, мг/м ³ *	Максимальна з разових концентрацій, мг/м ³ **
1	2	3	-	-	6
Завислі речовини	Київ	0,8	-	-	0,8
Діоксид сірки	Київ	0,5	-	-	0,2
Розчинні сульфати	Київ	-	-	-	-
Оксид вуглецю	Київ	0,5	-	-	2,4
Діоксид азоту	Київ	3,3	-	-	3,3
Оксид азоту	Київ	1,3	-	-	0,4
Сірководень	Київ	0,4	-	-	0,4
Фенол	Київ	1,0	-	-	0,6
Фтористий водень	Київ	0,6	-	-	0,5
Хлористий водень	Київ	0,4	-	-	2,0
Аміак	Київ	0,2	-	-	0,1
Формальдегід	Київ	3,0	-	-	1,3
Кадмій	Київ	0	-	-	0,3
Залізо	Київ	0	-	-	0,1
Манган	Київ	0	-	-	0,1
Мідь	Київ	0	-	-	0,1
Нікель	Київ	0	-	-	0,1
Свинець	Київ	0,1	-	-	0,7
Хром	Київ	0	-	-	0
Цинк	Київ	0	-	-	0

Основні забруднювачі атмосферного повітря за звітний рік

Таблиця 4

№ з/п	Назва об'єкта	Частка викидів забруднюючої речовини			Частка оснащення джерел викидів газоочисними установками (ГОУ), %	Ефективність роботи ГОУ, %	Зменшення обсягів викидів за рахунок впровадження природоохоронних заходів, т/рік *	
		усього викидів, т/рік	до загального обсягу викидів об'єкта, %	до загального обсягу викидів населеного пункту, %			очікуване	фактичне
1	2	3	4	5	6	7	8	9
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-

*Графи 8, 9 заповнюються тільки щодо виконаних заходів.

Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря за видами економічної діяльності

Таблиця 5

№ з/п	Види економічної діяльності	Обсяги викидів за регіоном	
		тис. т	відсотків до загального підсумку
1	2	3	4
Усього		29,2	100,0
1	За видами економічної діяльності, у тому числі:	-	-
1.1	Сільське, лісове та рибне господарство	19,8	0,1
1.2	Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	-	-
	у тому числі		
1.3	Добування кам'яного та бурого вугілля	-	-
1.4	Переробна промисловість	1,8	6,2
	у тому числі	-	-
1.5	Виробництво харчових продуктів	0,4	1,3
1.6	Виробництво коксу та продуктів нафтоперероблення	-	-
1.7	Металургійне виробництво	0,0	0,0
1.8	Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	25,5	87,1

1.9	Водопостачання; каналізація, поводження з відходами	0,3	0,9
2.0	Будівництво	0,0	0,0
2.1	Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	0,2	0,7
2.2	Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	0,7	2,5
2.3	Тимчасове розміщення й організація харчування; інформація та телекомунікації; фінансова та страхова діяльність; операції з нерухомим майном; діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	0,5	1,8
2.4	Професійна, наукова та технічна діяльність; освіта	0	0,1
2.5	Державне управління і оборона; обов'язкове соціальне страхування	0	0,1
2.6	Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги; мистецтво, спорт, розваги та відпочинок; надання інших видів послуг	0,2	0,5

3. ЗМІНА КЛІМАТУ

3.1. Тенденції зміни клімату

Існує декілька концепцій зміни клімату, кожна з них ґрунтується на своїх аргументах. Прибічники природних причин обґрунтовано стверджують, що клімат в минулому неодноразово змінювався. За останні дві тисячі років нашої ери спостерігалися три періоди потепління та 3 похолодання, останнє з яких закінчилось в першій половині XIX століття. Тому, прибічники природних причин стверджують, що за періодом потепління настане похолодання.

Послідовники іншої теорії наводять свої аргументи. По-перше, раніше не спостерігалось такої швидкої зміни середньої температури повітря. Природні фактори не можуть так швидко "розігрівати" атмосферу.

По-друге, доведено, що завжди в історії планети збільшення вмісту вуглекислого газу (CO_2) супроводжувалось аналогічним підвищенням температури повітря біля землі - всім давно відомий "парниковий ефект". За рахунок людської діяльності вміст CO_2 в атмосфері збільшився на 35%.

Встановлено, що здатність атмосфери Землі поглинати теплові потоки збільшується із підвищенням концентрації в ній вуглекислого газу (CO_2), закиси азоту, метану, хлорфторвуглеводнів.

Потепління клімату призводить до збільшення інтенсивності та повторюваності небезпечних та стихійних гідрометеорологічних явищ, які ведуть до зростання втрат від несприятливих погодних умов.

Збільшення вмісту вуглекислого газу (CO_2) супроводжувалось за рахунок розвитку промисловості та збільшенням автотранспорту.

Протягом останніх десятиліть майже удвічі зросла концентрація в атмосфері метану. Основні джерела його утворення – вирощування рису, розведення жуйних тварин, спалювання біомаси в тропіках і саванах, міські звалища, втрати природного газу при добуванні, транспортуванні та використанні, гірничо-видобувні роботи тощо. Приріст концентрації метану становить близько одного відсотка на рік. Вважають, що внесок цього газу в парниковий ефект може стати не набагато меншим, ніж вуглекислого, оскільки радіаційні властивості метану в двадцяті рази ефективніші, ніж CO_2 .

Однак на фоні високої середньої річної температури повітря у різних регіонах світу були зафіксовані різкі перепади температури повітря, які супроводжувались екстремальними явищами (руйнівні повені, сильні засухи).

3.2. Національна система оцінки антропогенних викидів та абсорбції парникових газів

Парниковий газ – це газ, який затримує інфрачервоне випромінювання земної поверхні, що призводить до глобального потепління на планеті. До основних парникових газів належать - двоокис вуглецю (CO_2), метан (CH_4), закис азоту (N_2O), гідрофторовуглеці (ГФВ), перфторовуглеці (ПФВ) та гексафторид сірки (SF_6).

Національна система оцінки антропогенних викидів та абсорбції парникових газів (далі - національна система) - це система організаційно-

технічних заходів щодо спостереження, збирання, оброблення, передачі і збереження інформації, необхідної для оцінки антропогенних викидів та абсорбції парникових газів.

Національна система охоплює всі види діяльності, які призводять (можуть призвести) до антропогенних викидів парникових газів в атмосферне повітря із джерел (підприємства, цехи, агрегати, установки, транспортні засоби тощо), а також ті, що пов'язані з абсорбцією парникових газів.

Метою національної системи є виконання вимог Кіотського протоколу до Рамкової Конвенції ООН про зміну клімату та рішень Конференції Сторін Рамкової Конвенції ООН про зміну клімату, зокрема:

- планування та проведення суб'єктами господарювання щорічної інвентаризації антропогенних викидів та абсорбції парникових газів (далі - інвентаризація);
- узагальнення результатів інвентаризації;
- складання національного кадастру антропогенних викидів та абсорбції парникових газів і контроль за його якістю;
- забезпечення архівного зберігання інформації національного кадастру антропогенних викидів та абсорбції парникових газів і матеріалів до нього.

На підставі даних інвентаризації щороку готується національний кадастр антропогенних викидів та абсорбції парникових газів, а також національне повідомлення з питань зміни клімату та досліджень, пов'язаних з покращенням якості оцінки антропогенних викидів та абсорбції парникових газів.

Викиди парникових газів повинні бути розраховані по секторах народного господарства за спеціальною методологією, яку розробила міжнародна група експертів з питань змін клімату (IPCC). До цього часу викиди цих газів ніколи не враховувались в національній статистичній звітності, на них не встановлені граничнодопустимі концентрації (ГДК), вони не нормуються, не лімітуються.

Кількість CO₂ в атмосфері неухильно росте, тому що як джерело енергії стали широко застосовуватися види викопного палива (вугілля і нафта). Крім того, як результат людської діяльності в атмосферу потрапляють і інші парникові гази, наприклад метан, закис азоту і цілий ряд хлормістких речовин. Не дивлячись на те, що вони виробляються в менших об'ємах, деякі з цих газів куди небезпечніші з погляду глобального потеплення, ніж вуглекислий газ.

В місті Києві особливої уваги заслуговують викиди парникових газів, що пов'язані з функціонуванням паливно-енергетичного комплексу та спричиняють більше половини парникового ефекту.

3.3. Політика і заходи у сфері скорочення викидів та абсорбції парникових газів

Збільшення концентрації вуглекислого газу (головна причина потепління), змусили політиків прийняти міжнародні домовленості (Рамкова Конвенція ООН про зміни клімату 1992 року та "Кіотський протокол" 1997 року на виконання вимог Конвенції) по зменшенню темпів приросту викидів CO₂ в атмосферу. Рамкова конвенція ООН про зміну клімату була підготовлена Міжурядовим комітетом по проведенню переговорів Рамкової конвенції про

зміну клімату у 1990-1992 рр. і прийнята 9 травня 1992 року у штаб квартирі ООН у Нью-Йорку членами Ради цього комітету.

Конвенція підписана більш ніж 180 країнами світу, Україною ратифікована в 1996 році .

Головна мета Конвенції - визнання того, що зміна клімату є загальнолюдською проблемою, розробка глобальної стратегії захисту системи клімату та її збереження для сучасного та майбутнього поколінь, спільний пошук можливостей стабілізації концентрації парникових газів в атмосфері на рівні, що відвертає би шкідливе антропогенне втручання в систему клімату.

4. ВОДНІ РУСЕРСИ

4.1. Водні ресурси та їх використання

Місто Київ є багатим на воду: існують значні запаси підземної води; окрім цього, великою є кількість поверхневих водних об'єктів: річок, озер, ставків. Загалом водні об'єкти на території міста займають 6,7 тис. га, або 8,0 % території.

На території міста Києва розташовано 422 водойми різного типу з них 44 штучних водойм. Це озера, системи ставків, малі ріки, а також р. Дніпро, яка нижче м. Києва утворює Канівське водосховище. Для кожної водойми характерні свої гідрологічні характеристики та антропогенне навантаження різного ступеня інтенсивності.

Протяжність річок по території міста складає 104.28 км.

Рисунок 4.1. Схема розташування водних об'єктів міста

Водні об'єкти регіону

Таблиця 6

Водні об'єкти	Кількість одиниць	Примітка
Усього	422	
у тому числі:		
місцевого значення	269	З них 38 штучних водойм (в т.ч. 6 - технічних)
з них передано в оренду, зокрема:	-	-
водосховищ (крім водосховищ комплексного призначення)	-	-
ставків	-	-
озер	-	-
замкнених природних водойм	-	-
акваторій (водного простору) внутрішніх морських вод, територіального моря, виключної (морської) економічної зони України	-	-
загальнодержавного значення	6	-
з них передано в оренду, зокрема:	-	-
водосховищ (крім водосховищ комплексного призначення)	-	-
ставків	-	-
озер	-	-
замкнених природних водойм	-	-
акваторій (водного простору) внутрішніх морських вод, територіального моря, виключної (морської) економічної зони України	-	-

Характеристика річок

Таблиця 7

Назва	Протяжніс ть по території регіону, км	Кількість населених пунктів вздовж берегової смуги, од.	Кількість гребель (водосховищ), од.	Кількість водопроводів, що проходять через річку, од.				Кількість напірних каналізаційн их колекторів, що перетинають водний об'єкт
				газо-	нафто-	аміако-	продукто-	
			Великі річки					
Канівське водосховище (р.Дніпро)	31	1	1	-	-	-	-	3
Усього	31	1	1	-	-	-	-	3
			Малі річки					
р. Десенка	10,2	1	-	-	-	-	-	-
Віта	9,9	1	-	-	-	-	-	-
Притока р.Віта	13,9	1	-	-	-	-	-	-
Горенка	4,4	1	-	-	-	-	-	-
Катурка	2,96	1	-	-	-	-	-	-
Коник	3,8	1	-	-	-	-	-	-

Либідь	11	1	-	-	-	-	-	-
Нивка	11,42	1	-	-	-	-	-	-
Сирець	5,7	1	-	-	-	-	-	-
Усього	73,28	9	0	0	0	0	0	0
РАЗОМ	104,28	10	1	0	0	0	0	3

Дозвільна діяльність у сфері водокористування

Таблиця 8

Дозволи на спеціальне водокористування	За роками											
	2016 рік				2017 рік				2018 рік			
	короткостроковий (до 3 років)	довгостроковий			короткостроковий	довгостроковий			короткостроковий	довгостроковий		
		3-5 років	5-10 років	10-25 років		3-5 років	5-10 років	10-25 років		3-5 років	5-10 років	10-25 років
У разі використання води водних об'єктів загальнодержавного значення:	-	65	-	-	-	90	-	-	-	69	2	-
видано вперше	-	-	-	-	-	90	-	-	-	69	2	-
видано повторно на новий строк	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
анульовано*	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-
У разі використання води водних об'єктів місцевого значення	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
видано вперше	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
видано повторно на новий строк	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
анульовано*	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

*ТОВ «РІАЛ ІСТЕЙТ Ф.К.А.У.» - за заявою водокористувача.

*ПрАТ «ОБОЛОНЬ» - за заявою водокористувача.

*ТОВ «АВТЕХ-КОМ» - за заявою водокористувача.

Динаміка водокористування за 2018 рік та два попередніх

Таблиця 9

Показники	Одиниця виміру	2016 рік	2017 рік	2018 рік
1	2	4	5	6
Забрано води з природних джерел, усього	млн м ³	592,2	542,5	543,6
у тому числі:				
поверхневої	млн м ³	560,4	511,36	514,8
підземної	млн м ³	31,76	31,14	28,84
морської	млн м ³	-	-	-
Забрано води з природних джерел у розрахунку на одну особу	м ³	203,0	185,3	184,2
Використано свіжої води, усього	млн м ³	543,8	489	484,2
у тому числі на потреби:				
господарсько-питні	млн м ³	172,7	152,9	147,5
виробничі	млн м ³	370,9	336,8	324,8

сільськогосподарські	млн м ³	0,398	–	0,132
зрошення	млн м ³	0,058	0,077	0,068
рибогосподарські	млн м ³	0,327	0,325	0,005
Використано свіжої води у розрахунку на одну особу (населення 2950837 чол)	м ³	190	167,3	164
Втрачено води при транспортуванні	млн м ³	47,05	52,7	58,35
	% до забраної води	7,94	9,7	10,73
Скинуто зворотних вод, усього	млн м ³	584,5	542,6	550,9
у тому числі:				
у підземні горизонти	млн м ³	–	–	-
у накопичувачі	млн м ³	–	–	-
на поля фільтрації	млн м ³	–	–	-
у поверхневі водні об'єкти	млн м ³	584,4	542,6	550,9
не віднесених до водних об'єктів	млн м ³	–	–	0,072
Скинуто зворотних вод у поверхневі водні об'єкти, усього	млн м ³	584,4	542,6	550,9
з них:				
нормативно очищених, усього	млн м ³	265,6	0,116	0,165
у тому числі:				
на спорудах біологічного очищення	млн м ³	265,4	–	-
на спорудах фізико-хімічного очищення	млн м ³	0,003	0,002	0,007
на спорудах механічного очищення	млн м ³	0,122	0,114	0,158
нормативно (умовно) чистих без очищення	млн м ³	299,1	258,3	267,4
забруднених, усього	млн м ³	19,73	284,3	283,3
у тому числі:				
недостатньо очищених	млн м ³	–	265,4	264,9
без очищення	млн м ³	19,73	18,9	18,40
Скинуто зворотних вод у поверхневі водні об'єкти у розрахунку на одну особу	млн м ³	200,6	185,0	187,0

Використання води за видами економічної діяльності у 2018 році та двох попередніх

Таблиця 10

Види економічної діяльності	2016 рік		2017 рік		2018 рік	
	усього, млн м ³	% економії свіжої води за рахунок оборотної	усього, млн м ³	% економії свіжої води за рахунок оборотної	усього, млн м ³	% економії свіжої води за рахунок оборотної
1	2	3	4	5	6	7
Усього за регіоном	543,8	85,46	498,8	90	489,8	74,96
За видами економічної діяльності	-	-	-	-	-	-
у тому числі:	-	-	-	-	-	-
промисловість	380,4	95,5	331	127	331,0	76,67
житлово-комунальне господарство	157,0	785,0	152,0	12	142,0	35,10
Інша діяльність	6,4	–	15,8	-	16,8	-

Скидання забруднюючих речовин із зворотними водами
у поверхневі водні об'єкти

Таблиця 11

Скидання забруднюючих речовин за регіоном	2016 рік	2017 рік	2018 рік
	обсяг забруднюючих речовин, тис. т	обсяг забруднюючих речовин, тис. т	обсяг забруднюючих речовин, тис. т
1	2	3	4
Азот амонійний	1,792	2,027	2,207
БСК 5	1,560	1,473	1,673
Завислі речовини	3,405	3,270	4,934
Нітрати	10,25	10,35	9,76
Нітроти	0,425	0,478	0,502
Сульфати	15,31	14,21	13,89
Сухий залишок	69,99	67,10	57,90
Хлориди	18,67	19,15	21,57
ХСК	8,484	6,271	4,309
Алюміній	0,000426	0,000017	0,000449
Залізо	0,05117	0,06748	0,07892
Нафтопродукти	0,01668	0,01322	0,007943
Синтетичні поверхнево активні речовини	0,06312	0,0296	0,0019
Фосфати	0,1347	0,1178	0,1487
Азот загальний	-	-	-

Середньорічні концентрації забруднюючих речовин у контрольних створах
водних об'єктів регіону в районі міста Києва за звітний рік (мг/л)

Таблиця 12

Місце спостереж ення за якістю води (створи)	Показники складу та властивостей																
	завислі речовини	БСК ₅	мінералізація	сульфати	хлориди	амоній сольовий	нітрати	нафтопродукти	ХСК	розчинений кисень	фосфати	цинк	марганець	фториди	залізо	нітроти	мідь
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
ОБРВ (1990 р.)*	-	-	-	100	300	-	40	0,05	-	-	-	0,05	0,01	0,75	0,10	0,08	0,001
р. Дніпро, 867 км, м. Київ, Південний Ковш, техн в/з ТЕЦ-5	8,98	3,03	285	42,95	17,08	0,37	3,4	0,05	27,7	8,95	0,27	0,01	0,06	-	0,26	0,08	0,02
р. Дніпро, 870 км, м. Київ, гідропарк, техн в/з ТЕЦ-4	9,28	2,88	268,75	40,98	16,75	0,41	3,6	0,05	27,55	8,83	0,29	0,01	0,07	-	0,26	0,06	0,02

*Узагальнений перелік гранично допустимих концентрацій (ГДК) та орієнтовно безпечних рівнів впливу (ОБРВ) шкідливих речовин для води рибогосподарських водойм.

Інструментально-лабораторний контроль якості поверхневих вод

Таблиця 13

Назва водного об'єкта	Кількість контрольних створів, у яких здійснювались вимірювання, од.		Відібрано та проаналізовано проб води, од.	Кількість показників, од.	Кількість випадків та назва речовин з перевищенням ГДК, од.
	усього	у тому числі з перевищенням ГДК			
1	2	3	4	5	6
Водойма Єрик	1	1	4	26	2 (забарвленість - 1, каламутність - 1)
Озеро без назви у селищі Чапаєвка	1	1	4	26	12 (твердість загальна - 2, забарвленість - 3, каламутність - 3, запах - 3, БСК ₅ - 1)
Ставок на р. Нивка (житловий масив Теремки-2) поз. 348	1	1	7	26	22 (РН -1, розчинений кисень - 1, твердість загальна - 2, залізо - 1, забарвленість - 5, каламутність - 6, запах - 5, БСК ₅ - 1)
Ставок на р. Нивка (житловий масив Теремки-2) поз. 349	1	1	6	26	16 (РН -2, розчинений кисень - 1, твердість загальна - 3, забарвленість - 3, каламутність - 4, запах - 2, БСК ₅ - 1)
Струмок без назви (труба на вул. Академіка Заболотного, «струмок Віта»)	1	1	3	26	19 (розчинений кисень - 1, сухий залишок - 2, твердість загальна - 4, аміак -1, залізо - 1, силікати - 2, кремній -2, забарвленість - 3, каламутність - 3)
Струмок Мишоловський	1	1	3	26	10 (твердість загальна - 2, забарвленість - 3, каламутність - 3, запах - 1, БСК ₅ - 1)
Струмок Совський (Совська канава)	1	1	3	25	10 (розчинений кисень - 2, сухий залишок - 1, твердість загальна - 2, хлориди - 1, залізо - 1, забарвленість - 1, каламутність - 1, масова концентрація іонів калію+натрію - 1)
струмок Голосіївський	1	1	1	24	4 (сухий залишок -

					1, хлориди - 1, каламутність - 1, масова концентрація іонів калію+натрію - 1)
струмок без назви (канава вздовж вул. Квітки- Основ'яненко)	1	1	3	26	12 (розчинений кисень - 1, твердість загальна - 2, забарвленість - 2, каламутність - 2, запах - 1, БСК ₅ - 1)
Водойма Відро	1	0	1	26	0
р. Либідь (місце впадіння в р. Дніпро)	i	i	4	26	16 (розчинений кисень - 1, сухий залишок - 1, твердість загальна - 3, хлориди - 1, залізо - 1, забарвленість - 2, каламутність - 3, масова концентрація іонів калію+натрію - 1, запах -2, БСК - 1)
Струмок без назви (о. Жуків)	i	i	3	26	10 (розчинений кисень - 2, забарвленість - 2, каламутність - 3, запах - 2, БСК ₅ - 1)
озеро Вирлиця	1	1	4	26	7 (РН -2, каламутність - 3, запах -1, БСК ₅ - 1)
штучна водойма - озеро Заплавне	1	1	4	26	8 (РН -3, каламутність - 3, запах -1, БСК ₅ - 1)
штучна водойма - озеро Небреж	1	1	4	26	5 (РН -2, каламутність - 2, масова концентрація іонів калію+натрію - 1)
штучна водойма - озеро Мартишів	1	1	4	26	7 (РН -2, забарвленість - 1, каламутність - 3, запах -1)
штучна водойма на просп. М.Бажана (озеро Срібний Кіл)	1	1	5	26	10 (РН -1, розчинений кисень - 3, забарвленість - 2, каламутність - 2, запах -1, БСК ₅ - 1)
озеро Підбірна на території садівницьких товариств Осокорків	1	1	4	26	9 (розчинений кисень - 1, сухий залишок - 1, хлориди - 1, забарвленість - 1, каламутність - 1, масова концентрація іонів калію+натрію - 1, запах -3)

штучна водойма - озеро Тягле	1	1	4	26	8 (розчинений кисень - 3, каламутність - 3, запах -1, БСК ₅ - 1)
штучна водойма на просп. М.Бажана (Лебедине)	1	1	5	26	11 (РН -2, розчинений кисень - 2, забарвленість - 1, каламутність - 3, запах -2, БСК ₅ - 1)
штучна водойма - озеро Сонячне	1	1	4	26	6 (РН -2, каламутність - 2, запах -1, БСК ₅ - 1)
Штучна водойма без назви (оз.Жандарка)	1	1	4	26	10 (розчинений кисень - 1, твердість загальна - 2, аміак-1, забарвленість - 1, каламутність - 1, запах -1, БСК ₅ - 1)
озеро Нижній Тельбін	1	1	4	26	13 (РН -1, розчинений кисень - 2, твердість загальна - 1, забарвленість - 3, каламутність - 3, запах - 3)
озеро без назви на території садівницьких товариств Осокорків (Холодне)	1	1	7	26	14 (РН -2, хлориди - 1, забарвленість - 2, каламутність - 5, запах - 3, масова концентрація іонів калію+натрію - 1)
озеро без назви на території садівницьких товариств Осокорків (Боброве)	1	1	4	26	8 (РН -1, забарвленість - 1, каламутність - 2, запах -2, масова концентрація іонів калію+натрію - 1, БСК ₅ -1)
Затока р. Дніпро «Комуніст» (селище Осокорки)	1	1	3	26	6 (розчинений кисень - 2, залізо - 1, забарвленість - 3, каламутність - 1)
Струмок Дарницький (Позняки)	1	1	3	26	7 (РН -1, розчинений кисень - 1, твердість загальна - 1, забарвленість - 2, каламутність - 1, запах - 1)
Дарницький меліоративний канал	1	1	2	26	7 (розчинений кисень - 1, забарвленість - 2, каламутність - 2, запах - 2)
штучна водойма на просп. М.Бажана (по вул. Іжевська)	1	1	3	26	8 (розчинений кисень - 1, забарвленість - 1, каламутність - 1,

					запах - 1, БСК - 1)
озеро у селищі Бортничі поз. 137	1	1	2	26	4 (розчинений кисень - 1, забарвленість - 1, каламутність - 1, запах - 1)
озеро у селищі Бортничі поз. 136	1	1	2	26	11 (сухий залишок - 1, твердість загальна - 1, забарвленість - 2, каламутність - 3, запах - 2, БСК ₅ - 2)
штучна водойма - озеро Алмазне	1	1	4	26	4 (РН -3, каламутність - 1)
озеро Гнилуша у селищі Троєщина в урочищі Ситняки	1	1	4	26	10 (РН -3, забарвленість - 3, каламутність - 2, запах -2)
Північно- Дарницький меліоративний канал (вул. Крайня)	1	1	3	26	10 (розчинений кисень - 1, сухий залишок -1, твердість загальна - 1, каламутність - 2, запах - 1, БСК ₅ - 1, масова концентрація іонів калію+натрію - 3)
штучна водойма на вул. Милославській (кар'єр 4)	1	1	3	26	7 (РН -2, забарвленість - 1, каламутність - 3, запах -1)
штучна водойма на вул. К. Данькевича (кар'єр 3)	1	1	3	26	7 (каламутність - 3, БСК ₅ - 1, масова концентрація іонів калію+натрію - 3)
штучна водойма на вул. Електротехнічній (кар'єр 2)	1	1	3	26	8 (розчинений кисень - 1, забарвленість - 2, каламутність - 2, запах - 2, БСК ₅ - 1)
штучна водойма на вул. Крайній (кар'єр 5 (2-А))	1	1	3	26	8 (розчинений кисень - 1, забарвленість - 1, каламутність - 3, запах - 2, БСК ₅ - 1)
водойма без назви по вул. Драйзера	1	1	3	26	6 (забарвленість - 2, каламутність - 2, запах - 1, БСК ₅ - 1)
штучна водойма на просп. Генерала Ватутіна (кар'єр А)	1	1	3	26	7 (РН -1, забарвленість - 2, каламутність - 3, запах -1)
штучна водойма на просп. Генерала Ватутіна (кар'єр Б)	1	1	3	26	5 (розчинений кисень - 2, забарвленість - 2, БСК ₅ - 1)
Північно- Дарницький меліоративний	1	1	2	26	9 (сухий залишок - 2, хлориди -1, забарвленість - 2,

канал (вул. Мілютенка)					каламутність - 2, запах - 1, БСК ₅ - 1)
озеро Лісове	1	1	4	26	10 (РН -1, твердість загальна -1, забарвленість - 3, каламутність - 3, запах - 1, БСК ₅ - 1)
озеро Райдуга	1	1	11	26	27 (РН -8, забарвленість - 1, каламутність - 9, запах -8, БСК ₅ - 1)
штучна водойма - озеро Тельбін	1	1	5	26	11 (РН -3, забарвленість - 1, каламутність - 4, запах -2, БСК ₅ - 1)
озеро Малинівка на території Воскресенських садівницьких товариств	1	1	4	26	14 (РН -2, розчинений кисень - 2, кремній - 1, забарвленість - 2, каламутність - 3, запах - 3, БСК ₅ - 2)
Русанівський канал	1	1	5	26	10 (РН -1, залізо загальне -2, забарвленість - 4, каламутність - 3, запах - 2, БСК - 1)
Дарницький меліоративний канал (вул. Бутлерова - вул. Червоногвардійська (Гната Хоткевича)	11	1	3	26	10 (РН -1, розчинений кисень - 2, твердість загальна -1, аміак - 1, забарвленість - 2, каламутність - 3, запах - 1, масова концентрація іонів калію+натрію - 2)
Північно-Дарницький меліоративний канал (від просп. Визволителів до вул. Курнатовського)	1	1	3	26	14 (розчинений кисень - 1, сухий залишок - 1, хлориди -1, залізо - 1, забарвленість - 3, каламутність - 3, запах - 2, масова концентрація іонів калію+натрію - 1, БСК ₅ - 1)
Ставок без назви (вул. Довбуша)	1	1	4	26	7 (РН -1, розчинений кисень - 1, забарвленість - 1, каламутність - 3, БСК ₅ - 1)
озеро Вербне	1	1	5	26	6 (РН -2, розчинений кисень - 1, каламутність - 2, БСК ₅ - 1)
штучна водойма Опечень-1 (Нижня; озеро Йорданське)	1	1	4	26	6 (розчинений кисень - 2, каламутність - 3, масова концентрація іонів

					калію+натрію - 1, БСК ₅ - 1)
Штучна водойма Опечень-2 (Верхня; озеро Керилівське)	1	1	5	26	8 (розчинений кисень - 1, нафтопродукти -1, забарвленість - 1, каламутність - 2, масова концентрація іонів калію+натрію - 1, запах
штучна водойма Опечень-3 (озеро Богатирське)	1	1	5	26	7 (РН -1, розчинений кисень - 1, каламутність - 1, масова концентрація іонів калію+натрію - 1, запах - 1, БСК ₅ - 1)
штучна водойма Опечень-4 (озеро Пташине)	1	1	4	26	10 (розчинений кисень - 1, забарвленість - 1, каламутність - 3, масова концентрація іонів калію+натрію - 1, запах - 3, БСК ₅ - 1)
штучна водойма Опечень-5 (озеро Лугове)	1	1	5	26	12 (розчинений кисень - 3, забарвленість - 1, каламутність - 3, масова концентрація іонів калію+натрію - 2, запах - 2, БСК ₅ - 1)
штучна водойма Опечень-6 (озеро Мінське)	1	1	4	26	9 (РН -1, розчинений кисень - 1, каламутність - 2, забарвленість - 1, масова концентрація іонів калію+натрію - 2, запах - 1, БСК ₅ - 1)
озеро Центральне (Біле)	1	1	4	26	9 (РН -1, розчинений кисень - 2, каламутність - 3, забарвленість - 1, запах - 1, БСК ₅ - 1)
озеро Редькіно	1	1	4	26	8 (РН -1, розчинений кисень - 1, каламутність - 3, забарвленість - 1, запах - 1, БСК ₅ - 1)
ставок Карачун на р. Котурка (14 лінія)	1	1	4	26	9 (розчинений кисень - 1, залізо - 1, каламутність - 2, забарвленість - 2, запах - 2, БСК ₅ - 1)
ставок Горащиха на	1	1	4	26	8 (розчинений

р.Котурка у Пущі-Водиці (8 лінія)					кисень - 2, забарвленість - 1, каламутність - 2, запах - 2, БСК ₅ - 1)
ставок Міський на р.Котурка у Пущі-Водиці (4 лінія)	1	1	3	26	13 (РН -2, розчинений кисень - 2, залізо -2, каламутність - 3, забарвленість - 2, запах - 2, БСК ₅ - 1)
струмок Сирець	1	1	4	26	19 (сухий залишок - 3, твердість -3, хлориди -1, залізо - 2, силікати -1, кремній -1, забарвленість - 1, масова концентрація іонів калію+натрію - 4, запах - 2, БСК ₅ - 1)
струмок Коноплянська канава	1	1	3	26	12 (розчинений кисень - 1, сухий залишок -1, хлориди -1, забарвленість - 1, каламутність -2, масова концентрація іонів калію+натрію - 1, запах - 3, БСК ₅ - 2)
штучна водойма озеро Либідське (озеро Глинка)	1	1	4	26	13 (РН – 1, розчинений кисень - 1, залізо -1, твердість -4, сухий залишок -1, каламутність - 1, запах - 2, іонів калію+натрію - 1, БСК ₅ - 1)
ставок без назви у селищі Шевченка, вул. Моринецька	1	1	5	26	8 (розчинений кисень - 1, твердість -1, залізо -1, нафтопродукти - 1, каламутність - 2, запах - 2)
ставок без назви у селищі Шевченка, вул. Кобзарська	1	1	4	26	10 (розчинений кисень - 1, твердість -2, забарвленість - 2, каламутність -3, запах - 1, БСК ₅ - 1)
ставок без назви у селищі Шевченка, вул. Красицького	1	1	5	26	10 (розчинений кисень - 3, твердість -3, залізо -1, запах - 2, БСК ₅ - 1)
озеро Синє	1	1	4	26	11 (РН -3, розчинений кисень - 1, залізо -1,

					нафтопродукти -1, забарвленість -2, каламутність - 2, запах - 1)
ставок Блакитний	1	1	5	26	9 (РН -1, розчинений кисень - 2, твердість -1, забарвленість -2, каламутність - 1, запах - 2)
Магістральний канал «Нивки»	1	1	3	26	13 (розчинений кисень - 1, сухий залишок -2, твердість -3, хлориди -2, силікати -1, кремній -1, масова концентрація іонів калію+натрію - 2, запах - 2)
струмок Сирецький	1	1	3	26	16 (РН -1, розчинений кисень - 1, сухий залишок - 2, твердість -2, хлориди -2, залізо - 1, силікати -1, кремній -1, забарвленість -1, каламутність - 1, запах - 1, масова концентрація іонів калію+натрію - 1)
струмок Курячий бід	1	1	2	26	11 (розчинений кисень - 1, сухий залишок -2, твердість -2, хлориди -1, залізо - 1, забарвленість - 1, каламутність - 1, запах - 1, масова концентрація іонів калію+натрію - 1)
ставок на вул. Зодчих (озеро Віра)	1	1	5	26	12 (РН -2, розчинений кисень - 2, забарвленість - 2, каламутність - 2, запах - 3, БСК ₅ - 1)
штучна водойма на р.Нивка (вул. Булгакова)	1	1	5	26	20 (РН -1, розчинений кисень - 2, сухий залишок - 1, твердість -3, окислюваність 1, забарвленість -4, каламутність - 4, запах - 2, БСК ₅ - 1, масова концентрація іонів калію+натрію - 1)
ставок №14 нар.	1	1	4	26	10 (РН -3, сухий

Нивка (вул. Верховинна)					залишок -1, твердість -1, забарвленість -4, каламутність - 3, БСК ₅ - 1)
ставок без назви у Совській балці (вул. Колоскова)	1	1	4	26	11 (розчинений кисень - 1, сухий залишок -2, твердість -3, каламутність - 2, БСК ₅ - 1, масова концентрація іонів калію+натрію - 2)
ставок без назви у Совській балці (вул. Петра Радченка)	1	1	4	26	5 (твердість - 3, забарвленість -2)
струмок Совський	1	1	4	26	9 (твердість - 4, забарвленість -1, каламутність - 2, запах - 1, БСК ₅ - 1)
канава вздовж вул. Ушинського та вул. Уманської	1	1	5	26	10 (розчинений кисень - 1, сухий залишок -1, твердість -1, хлориди -1, залізо - 1, забарвленість - 2, каламутність - 1, запах - 1, масова концентрація іонів калію+натрію - 1)
Магістральний канал (вул. Саратовська - вул. Стеценка)	1	1	3	26	13 (розчинений кисень - 1, сухий залишок -3, твердість - 2, хлориди -3, каламутність - 1, масова концентрація іонів калію+натрію - 3)
струмок Сирецький (парк «Нивки»)	1	1	3	26	15 (розчинений кисень - 1, сухий залишок -3, твердість -3, хлориди -2, каламутність - 2, запах - 2, масова концентрація іонів калію+натрію - 2)
струмок Північно-Сирецький	1	1	2	26	9 (розчинений кисень - 1, сухий залишок -2, твердість -1, хлориди -2, каламутність - 1, масова концентрація іонів калію+натрію - 1)

5. ЗБЕРЕЖЕННЯ БІОЛОГІЧНОГО- ТА ЛАНДШАФТНОГО РІЗНОМАНІТТЯ, РОЗВИТОК ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНОГО ФОНДУ ТА ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ МЕРЕЖІ

5.1. Збереження біологічного та ландшафтного різноманіття, розвиток природно-заповідного фонду та формування національної екомережі

5.1.1. Загальна характеристика

Забезпечення сталого, екологічно збалансованого розвитку міста, підвищення його природно-ресурсного потенціалу, збереження цінних природних територій, біологічних ресурсів, що на них знаходяться, генетичного фонду тваринного та рослинного світу вимагають дотримання оптимального балансу між територіями, що інтенсивно експлуатуються, і такими, щодо яких запроваджуються спеціальні режими охорони та відтворення. Для забезпечення такого балансу - як в Києві, так і в Україні - формується екологічна мережа.

Екомережа – єдина територіальна система, яка утворюється з метою поліпшення умов для формування та відновлення довкілля, підвищення природно-ресурсного потенціалу території України, збереження ландшафтного та біорізноманіття, місць оселення та зростання цінних видів тваринного і рослинного світу, генетичного фонду, шляхів міграції тварин через поєднання територій та об'єктів природно-заповідного фонду, а також інших територій, які мають особливу цінність для охорони навколишнього природного середовища і відповідно до законів та міжнародних зобов'язань України підлягають особливій охороні.

Законом «Про екологічну мережу України» визначено перелік категорій земель, які включаються до структурних елементів екомережі:

- а) території та об'єкти природно-заповідного фонду;
- б) землі водного фонду, водно-болотні угіддя, водоохоронні зони;
- в) землі лісового фонду;
- г) позахисні лісові смуги та інші захисні насадження, які не віднесені до земель лісового фонду;
- д) землі оздоровчого призначення з їх природними ресурсами;
- е) землі рекреаційного призначення, які використовуються для організації масового відпочинку населення і туризму та проведення спортивних заходів;
- є) інші природні території та об'єкти (ділянки степової рослинності, пасовища, сіножаті, кам'яні розсипи, піски, солончаки, земельні ділянки, в межах яких є природні об'єкти, що мають особливу природну цінність);
- ж) земельні ділянки, на яких зростають природні рослинні угруповання, занесені до Зеленої книги України;
- з) території, які є місцями перебування чи зростання видів тваринного і рослинного світу, занесених до Червоної книги України;
- и) частково землі сільськогосподарського призначення екстенсивного використання - пасовища, луки, сіножаті тощо;

і) радіоактивно забруднені землі, що не використовуються та підлягають окремій охороні, як природні регіони з окремим статусом.

Саме ці території забезпечують збереження найбільш цінних і типових для регіону компонентів ландшафтного та біорізноманіття.

Розрізняють біосферний, континентальний, національний, регіональний (обласний) та локальний (місцевий) рівні екомереж. Ключовим є регіональний рівень, оскільки він забезпечує формування реальної територіальної системи екомережі.

У Конвенції про охорону біологічного різноманіття термін “біологічне різноманіття” визначається як “різноманітність живих організмів з усіх джерел, включаючи, серед іншого, наземні, морські та інші водні екосистеми і екологічні комплекси, частиною яких вони є; це поняття включає у себе різноманітність у рамках виду, між видами і різноманітність екосистем”.

Біорізноманіття, яке ми бачимо сьогодні, – це продукт еволюції життя впродовж мільярдів років, який визначається природними процесами, і на який все більше впливає людська діяльність. Біорізноманіття – це тканина життя, складовою частиною якої є ми і від якої ми повністю залежимо. Для людей біорізноманіття має економічну, рекреаційну, культурну, екологічну та інші цінності. Наше власне здоров’я, а також здоров’я економіки та суспільства в цілому залежить від безперервного отримання різноманітних “екосистемних послуг”, замінити які буде або дуже дорого, або просто неможливо, тобто тих вигод, які людство отримує від екосистем. Це послуги екосистем із забезпечення людства природними ресурсами, здоровим середовищем існування, іншими екологічно та економічно значущими “продуктами”.

5.2. Охорона, використання та відтворення рослинного світу

5.2.1. Охорона, використання та відтворення лісів

Ліси відіграють визначну роль у контексті виконання загальнодержавної Програми формування національної екологічної мережі України. За рахунок лісових ресурсів здійснюється комплекс заходів по розширенню екологічної мережі, заповідних територій, розвиток туристично-рекреаційного та лікувально-оздоровчого комплексу, тому збереження біологічних ресурсів м. Києва, в тому числі лісів, які відносяться до державного лісового фонду України та займають 35,10 або 41,7 % від загальної площі міста, є одною з найважливіших передумов цілісності природних екосистем.

Лісовий фонд регіону в розрізі земель цільового призначення та категорій земель (станом на 01.01.2019 року)

Таблиця 14

№ з/п	Постійні лісокористувачі, власники лісів, інші землекористувачі, у користуванні яких є лісові ділянки, землі запасу	Загальна площа, га	Лісові землі, тис. га						
			вкриті лісовою рослинністю		не вкриті лісовою рослинністю				усього лісових земель
			усього	із них лісові культури	незімкнуті лісові культури	зруби	галявини, біополяни	лісові дороги, просіки, розриви	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
I. Землі лісогосподарського призначення									
1	КП «Дарницьке ЛПГ»	16,2	14,9	9,0	0,4	0,03	0,14	0,34	15,6
2	КП «Святошинське ЛПГ»	12,5	11,6	6,4	0,2	0,003	0,04	0,3	12,3
3	КП «Конча-Заспа ЛПГ»	2,9	2,6	2,02	0,059	0,004	0,054	0,056	2,8
4	ДП «Київський лісгосп»	80,0	0,040				0,0057	0,001	0,0467
II. Землі природно-заповідного та іншого природоохоронного призначення									
1	КП «Дарницьке ЛПГ»	0,326	0,18	0,09	-	-	0,10	0,004	0,3
2	КП «Святошинське ЛПГ»	8,6	8,0	4,2	0,2	0,01	0,03	0,2	8,4
3	КП «Конча-Заспа ЛПГ»	2,5	2,3	1,8	0,042	-	0,04	0,039	2,4
III. Землі іншого призначення									
1	КП «Дарницьке ЛПГ»	-	-	-	-	-	-	-	-
2	КП «Святошинське ЛПГ»	-	-	-	-	-	-	-	-
3	КП «Конча-Заспа ЛПГ»	-	-	-	-	-	-	-	-

Нелісові землі, землі лісогосподарського призначення (станом на 01.01.2019 року)

Таблиця 15

№ з/п	Постійні лісокористувачі, власники лісів	Рілля	Сінокоси	Пасовища	Піски	Болота	Води	Яри, схили, кар'єри	Інші нелісові землі	Загальна площа нелісових земель, га
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	КП «Дарницьке ЛПГ»	-	-	-	-	63,2	35,5	-	226,3	325,0
2	КП «Святошинське ЛПГ»	13,2	10,1	-	-	35,3	18,1	-	182,7	259,4

3	КП «Конча-Заспа ЛПГ»	-	28,0	-	-	21,0	29,0	-	45,0	123,0
4	ДП «Київський лісгосп»	-	-	-	-	32,3	-	-	1,0	33,3

Таблиця 16

Лісовідновлення за 2018 рік
(у розрізі лісокористувачів, власників лісів)

№ з/п	Лісокористувачі, власники лісів, інші землекористувачі, у користуванні яких є лісові ділянки	Лісовідновлення, га			
		у тому числі			усього
		посадка лісу, га	посів лісу, га	природне відновлення лісу, га	
1	2	3	4	5	6
1	КП «Дарницьке ЛПГ»	43,0	-	3,0	46,0
2	КП «Святошинське ЛПГ»	6,2	-	-	6,2
3	КП «Конча-Заспа ЛПГ»	3,0	-	-	3,0

Проведення лісогосподарських заходів, пов'язаних із
вирубанням деревини, за 2018 рік

Таблиця 17

№ з/п	Лісокористувачі, власники лісів	Площа, га/Ліквідна деревина, тис. м ³						
		рубки догляду	лісовідновні рубки	санітарні рубки	розрубка ліній електропередач, автомобільних доріг тощо	розчистка ліній електропередач, автомобільних доріг тощо	інші рубки	усього рубок
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	КП «Дарницьке ЛПГ»	178/3,8	-	2262/47,6	-	-	18/0,02	2458/51,6
2	КП «Святошинське ЛПГ»	47/1,36	-	1394/47,3	-	-	-	1441/49,1
3	КП «Конча-Заспа ЛПГ»3	18,6/0,3	-	379,4/7,0	-	-	19,6/0,2	419,7/7,6
	Усього	243,6/ 5,46	-	4035,4/101,9	-	-	37,6/0,22	4318,7/108,3

Ліси м. Києва за екологічним і соціально-економічним значенням та виконуваних ними функцій відносяться до захисних, рекреаційних лісів та лісів природоохоронного, наукового, історико-культурного призначення та об'єднані в три лісопаркових господарства:

- у східній частині міста, на лівому березі Дніпра, створено Дарницьке лісопаркове господарство;

- у північно-західній околиці міста по вододілу річок Дніпра й Ірпінь розташоване Святошинське лісопаркове господарство;

- у південній частині Києва, на правому березі Дніпра, розташувались найстаріші лісові урочища лісопаркового господарства "Конча-Заспа" Київського комунального об'єднання зеленого будівництва і експлуатації зелених насаджень міста "Київзеленбуд".

Загиблі лісові культури, насадження та незімкнуті лісові культури природного відновлення за 2018 рік

Таблиця 18

Назва	Лісокористувачі та землекористувачі, які мають у користуванні лісові ділянки					Усього
1	2	3	4	5	6	7
	КП «Дарницьке ЛПГ»	КП «Святошинське ЛПГ»	КП «Лісопаркове господарство «Конча- Заспа»	-	-	3
1. Усього загиблих лісових насаджень, га	51	2,5	-	-	-	53,5
у тому числі від: пожеж	1	-	-	-	-	1
несприятливих погодних умов	-	-	-	-	-	-
хвороб та шкідників лісу	49	2,5	-	-	-	51,5
господарської діяльності людини (забудова, лінії електропередач, затоплення, газопроводи тощо)	1	-	-	-	-	1
з них загиблих лісових культур, га	41	-	-	-	-	-
у тому числі від: пожеж	1	-	-	-	-	1
несприятливих погодних умов	-	-	-	-	-	-
хвороб та шкідників лісу	39	-	-	-	-	39
господарської діяльності людини (забудова, ліній електропередач, кар'єри, газопроводи тощо)	1	-	-	-	-	1
Інше	-	-	-	-	-	

Ліси м. Києва за екологічним і соціально-економічним значенням та виконуваних ними функцій відносяться до захисних, рекреаційних лісів та лісів природоохоронного, наукового, історико-культурного призначення та об'єднані в три лісопаркових господарства:

- у східній частині міста, на лівому березі Дніпра, створено Дарницьке лісопаркове господарство;
- у північно-західній околиці міста по вододілу річок Дніпра й Ірпінь розташоване Святошинське лісопаркове господарство;
- у південній частині Києва, на правому березі Дніпра, розташувались найстаріші лісові урочища лісопаркового господарства "Конча-Заспа" Київського комунального об'єднання зеленого будівництва і експлуатації зелених насаджень міста "Київзеленбуд".

5.2.2. Охорона та відтворення видів рослин, занесених до Червоної книги України, ти тих, що підпадають під дію міжнародних договорів

Відносини у сфері охорони, використання та відтворення рослинного світу регулюються Конституцією України, законами України "Про охорону навколишнього природного середовища", "Про природно-заповідний фонд України", Лісовим кодексом України, Законом "Про рослинний світ" та іншими нормативно-правовими актами.

Охорона рослинного світу передбачає здійснення комплексу заходів, спрямованих на збереження просторової, видової, популяційної та ценотичної різноманітності і цілісності об'єктів рослинного світу, охорону умов їх місцезростання, збереження від знищення, пошкодження, захист від шкідників і хвороб, а також невиснажливе використання.

Охорона рослинного світу здійснюється центральними та місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, власниками та користувачами (в тому числі орендарями) земельних ділянок, на яких знаходяться об'єкти рослинного світу, а також користувачами природних рослинних ресурсів.

Види рослин та грибів, що охороняються

Таблиця 19

Види рослин та грибів	2016 рік	2017 рік	2018 рік
1	2	3	4
Загальна кількість видів рослин та грибів регіону, од.	74	74	-
Кількість видів рослин та грибів, занесених до Червоної книги України, од.	-	-	-
Кількість видів рослин, занесених до Переліку видів рослин, що підлягають особливій охороні на території регіону, од.	-	-	-
Кількість видів рослин та грибів, занесених до додатків до Конвенції про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі, од.	-	-	-
Кількість видів рослин та грибів,	-	-	-

занесених до додатків до Конвенції про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, що перебувають під загрозою зникнення (CITES), од.			
---	--	--	--

Перелік видів рослин та грибів, що підлягають особливій охороні на території
ППСПМ «Феофанія» та околиць (станом на 01.01.2019 року)

Таблиця 20

Назва виду (українська, латинська)	Червона книга України	Бернська конвенція	Регіонально-рідкісні види	CITES	Європейський червоний список	Червоний список МСОП
1	2	3	4	5	6	7
Судинні рослини Еритроній собачий зуб (<i>Erythronium des-canis</i> L.)	+	-	-	-	-	-
Шафран Гейфелів (<i>Crocus heuffelianus</i> Herb.)	+	-	-	-	-	-
Підсніжник складчастий (<i>Galanthus plicatus</i> M. Bieb.)	+	-	-	-	-	-
Підсніжник білосніжний (<i>G. nivalis</i> L.)	+	-	-	-	-	-
Зозульки м'ясо-червоні (<i>Dactylorhizaincarnata</i> (L.) Soo)	+	-	-	+	-	-
Зозульки плямисті (<i>D. maculata</i> (L.) Soo.)	+	-	-	+	-	-
Цибуля ведмежа (<i>Allium ursinum</i> L.)	+	-	-		-	-
Гніздівка звичайна (<i>Neottianidus-avis</i> (L.) Rich.)	+	-	-	+	-	-
Булатка довголиста (<i>Cephalanthera longifolia</i> (L.) Fritsch.)	+	-	-	-	-	-
Лілія лісова (<i>Lilium martagon</i> L.)	+	-	-	-	-	-
Афілофороїдний гриб Грифола листувата (<i>Grifola frondosa</i> (Dicks.: Fr.) Gray)	+	-	-	-	-	-
Судинні рослини Півники болотні (<i>Iris pseudacorus</i> L.)	-	-	+	-	-	-
Конвалія травнева (<i>Convallaria majalis</i> L.)	-	-	+	-	-	-
Рівноплідник рутвицелистий (<i>Isopirum thalictroides</i> L.)	-	-	+	-	-	-
Проліска дволиста (<i>Scilla bifolia</i> L.)	-	-	+	-	-	-
Проліска сибірська (<i>S. sibirica</i> Haw.)	-	-	+	-	-	-

Ряст порожнистий (<i>Corydalis cava</i> (L.) <i>Schweigg. Et Koerte</i>)	-	-	-	-	-	-
Голокучник дубовий (<i>Gymnocarpium dryopteris</i> (L.) Newm.)	-	-		-	-	-
Первоцвіт весняний (<i>Primula veris</i> L.)	-	-		-	-	-
Наперстянка великоквіткова (<i>Digitalis grandiflora</i> Mill.)	-	-		-	-	-
Усього	11	-	9	3	-	-

Інформація про інвазійні (чужорідні) види рослин

Таблиця 21

Назва виду (українська, латинська)	Занесення виду до карантинного списку	Заходи із запобігання розповсюдженню виду
1	2	3
<i>Ambrosia artemisiifolia</i> L. — Амброзія полинолиста	так	механічне видалення та хімічна обробка
<i>Heracleum sosnowskyi</i> Manden. — Борщівник Сосновського	ні	механічне видалення
<i>Acer negundo</i> L. - Клен ясенелистий	ні	вирізування самосіву
<i>Galinsoga parviflora</i> Cav. – Галінсога дрібноквіткова	ні	механічне видалення
<i>Solidago Canadensis</i> L. - Золотарник канадський	ні	механічне видалення
<i>Cenchrus longispinus</i> (Hack.) Fernald –Ценхрус довгоколючковий	так	механічне видалення
<i>Amaranthus retroflexus</i> L. - Щириця звичайна	ні	механічне видалення
<i>Fraxinus pennsylvanica</i> Marshall – ясен пенсільванський	ні	-
<i>Parthenocissus inserta</i> (A. Kern) Fritsch – Партеноцисус, дикий виноград	ні	-

Перелік природоохоронних заходів і наукових досліджень щодо стану рослинного світу

Таблиця 22

Назва, терміни та місце проведення дослідження або заходу	Обсяг фінансування	Виконавець/виконавці	Основні досягнуті результати, наявні публікації (якщо результати розміщено в Інтернеті, надається посилання)
1	2	3	4
Розчистка та благоустрій водних об'єктів м. Києва	18966,29	КО «Київзеленбуд»	
Озеленення території м. Києва	40709,16	КО «Київзеленбуд»	
Влаштування поливо- зрошувальних систем	1759,16	КО «Київзеленбуд»	

об'єктів благоустрою зеленого господарства м. Києва			
Дослідження культивованої дендрофлори та підготовка наукового видання (монографії) – «Дендрофлора парків і скверів Солом'янського району м. Києва», 2019-2020 рр.	без фінансування	А. М. Савоськіна С. Ю. Попович	
Всього	61434,61		

Спеціальне використання природних рослинних ресурсів

Таблиця 23

№ з/п	Назви районів, у тому числі територій селищних, сільських рад	Назва рослинного ресурсу	Ліміт, т		Кількість виданих дозволів, шт.
			встановлени й	фактично використани й	
1	2	3	4	5	6
1	КП «Дарницьке ЛПГ»	Заготівля деревини при проведенні рубок формування та оздоровлення лісів	-	-	-
2	КП «Святошинське ЛПГ»	Заготівля деревини при проведенні рубок формування та оздоровлення лісів	10977	9112	-
3	КП «Лісопаркове господарство «Конча-Заспа»	Заготівля деревини при проведенні рубок формування та оздоровлення лісів	10634	9122	-

5.3. Охорона, використання та відтворення тваринного світу

5.3.1. Загальна характеристика тваринного світу

Хоча дослідження фауни Києва ще далеко не завершені, вже відомо, що в межах міста мешкає не одна тисяча видів тварин. На початку 1970-х років з 259 видів тварин, занесених до Червоної книги, 83 мешкало в Києві. За останні 30 років майже половину видів цього списку (41 вид) вже не побачиш. Поясненням цього є збільшення частки міської забудови.

Неабиякий інтерес викликають на перший погляд непомітні безхребетні тварини, наявність у Києві яких - це ознака того, що екологічний стан міста ще не зовсім поганий. Це, в першу чергу, мешканці водойм, зовні неподібні на тварин губки, різноманітні ракоподібні, молюски, серед яких чимало наземних видів, і навіть п'явки. П'явку медичну занесено до Європейського Червоного списку тварин, що зникають у світовому масштабі.

Останнім часом зустрічаються певні види тварин, які не тільки добре себе почувають у великих містах, а вже й навіть жити не можуть у відриві від цивілізації. Прикладом може стати єдиний представник ряду скутигер - мухоловка звичайна. Ця хижа тварина, що живе на південному узбережжі Криму, пристосувалася до життя у панельних будинках, де полює на невеликих павуків, тарганів і кімнатних мух, і стала в Києві більш пересічною ніж у природних умовах.

Цікавим прикладом є урочище «Лиса гора», фактично острів посеред міської забудови Києва, яке протягом багатьох років було військовим об'єктом. Завдяки цьому, за даними співробітників Інституту зоології НАН України, до останнього часу збереглися червонокнижні види – чорний аполон, махаон, голузянка Мелеагр, жук-олень, бджола-тесляр, мала вечірниця.

Найчисленнішими представниками дикої фауни столиці по праву можна вважати комах, кількість видів яких навіть у межах такого індустріально насиченого мегаполіса, як Київ, налічує кілька тисяч. Особливий природоохоронний та естетичний інтерес викликають великі комахи: бабки, богомоли, коники, метелики, жуки і джмелі. Всього в межах Києва виявлено близько 30 рідкісних і тих, які охороняються, видів комах. До них належать дивовижно чарівні бабки красуня-діва і блискуча, найбільший представник цього ряду дозорець-імператор. Поміж жуків привертає увагу рогач звичайний - вид Червоної книги, що охороняється в масштабі всієї Європи. Його можна зустріти в Голосіїві та Пущі-Водиці. Там, де ще залишилися старі верби, зустрічається зелений мускусний вусач. Особливу увагу привертають червонокнижні представники ряду лускокрилі. У заказниках ще можна побачити найбільших денних метеликів— парусників: махаона і мнемозіну. Мешкають у нашому місті й рідкісні нічні метелики. У заказнику „Лісники”, лісопарку „Конча-Заспа” та урочищі „Феофанія” ще трапляються великі метелики сатурнії, яких ще звуть „нічними павиноочками”. Зацікавленість вчених-натуралістів викликають найбільш швидкісні комахи метелики-бражники, які годуються нектаром. У межах Києва є види комах, занесені до Червоної книги: прозерпіна та бражник скабіозовий. У місті зустрічається

чимало жалючих комах: джміль моховий і яскравий. Деякі з них потребують особливої охорони, і їх також занесено до Червоної книги. На відкритих ділянках лісопарку „Конча-Заспа” можна зустріти види, притаманні степовій зоні: сколію-гіганта і яскравих металево-синіх бджіл-теслярів. Цікаво, що звичайну для наших лісів руду лісову мурашку включено до Європейського Червоного списку.

Список риб, що водяться в водоймах міста налічує щонайменше 52 види, що входять до складу 8 рядів. Найбільше представлений ряд коропоподібні, до якого відносяться головні промислові види Дніпра: плітка і лящ, а також ще 20 видів. До другого за числом видів ряду окунеподібних відносяться як звичайні види: окунь, судак, йорж звичайний, так і мало кому відомий кремезний йорж Балона, а також не менш ніж 15 видів бичків. Звичайними в Дніпрі біля Києва залишаються щука, сом і минь, з'явилися й інші морські види: тюлька і морська іглиця пухлощока, яка зараз є дуже чисельною у всіх чистих озерах дніпровської заплави. За останні 30 років видовий склад риб Київщини, з одного боку, збагатився не менш ніж на 17 видів малоцінних і нехарчових видів-інтродуцентів, серед яких є навіть тропічна рибка гупі, що живе протягом цілого року у каналах Бортницької очисної системи. З іншого боку, їхтіофауна Києва побіднішала не менш ніж на 10 видів, причому за рахунок таких цінних промислових риб як марена дніпровська, вирезуб, підуст, стерлядь, йорж-носар. Важко тепер уявити, але ще на початку XX сторіччя в озерах Конча і Заспа неодноразово зустрічалися двометрові осетри.

Важливу роль у збереженні біорізноманіття міста відіграє Дніпро з його затоками, протоками, островами. Тут не тільки гніздяться десятки видів птахів, але й відмічаються тисячні скупчення останніх в період перелетів та зимівель. Причому, нерідко це червонокнижні види. Так, в період весняної міграції, навпроти ж/м Оболонь спостерігались скупчення гоголя до декількох сотень особів. На Бортницькій зрошувальній системі зимувало до двох десятків орланів-білохвостів.

У Київському мегаполісі зустрічаються 6 видів плазунів: 4 види ящірок, 1 — змії (вуж звичайний) і 1 — черепах. Рептилії погано витримують антропогенне навантаження і саме тому в забудованій частині міста не зустрічаються. Тільки в зеленій зоні можна натрапити на ящірку прудку і веретільницю. В Кончі-Заспі ще зрідка зустрічаються ящірки живородна і зелена. У більшості київських озер ще збереглися досить численні популяції черепахи болотяної, яка вже практично вимерла в Західній Європі. Саме тому її занесено до Червоної книги Міжнародної спілки охорони природи.

У межах Києва гніздиться понад 110 видів птахів. Варто зазначити, що практично всі види потребують особливої охорони. На центральних вулицях нашої столиці можна почути спів птахів, яких необхідно брати під охорону: великої синиці, чорного дрозда, рихвістки-чорнушки, сірої мухоловки, шпака, зяблика й зеленяка, а білу пліску можливо побачити на тротуарах Хрещатика. На горищах будівель гніздиться невеличкий сокіл - чеглик; часто зустрічається значний за розміром хижак — канюк звичайний. У міських парках столиці стали звичайні чикотень, блакитна синиця, мухоловка строката, в пушках можна зустріти гнізда славок і вівчариків, а в зимовий період — і сов.

Найулюбленішим пернатим мешканцем наших парків по праву вважається соловей, проте його кількість за останні 30 років зменшилась. Особливий інтерес викликають, добре помітні біляводні та водоплавні птахи: мартин озерний, крячок річковий, очеретянки велика і ставкова курочка водяна, лиска, крижень та бугайчик. Подекуди в передмістях Києва (Троєщині, Кончі-Заспі) ще є гнізда білого лелеки.

Світ ссавців Києва ненабагато бідніший, в межах Києва зустрічається 48 видів.

Найбільш численними в місті є представники рядів комахоїдні (їжак звичайний, кріт європейський, землерийка-бурозубка звичайна та землерийка-білозубка мала) і гризуни. Тільки мишоподібних гризунів у Києві налічують 13 видів. В місті зустрічаються й інші види: соня сіра і горішкова, підземний мешканець сліпак подільський, якого занесено до Червоної книги і білка звичайна, яку можна вважати живим символом міста.

На особливу увагу та охорону заслуговують кажани. Це єдиний ряд ссавців, якому загрожує зникнення в Європі. Тому всі види кажанів належать до видів, що підлягають особливій охороні. У межах Києва зафіксовано 10 видів кажанів, занесені до Червоної книги: мала вечірниця, ставкова нічниця, середземноморський нетопир.

Динаміка чисельності основних видів мисливських тварин (особин)

Таблиця 24

Види мисливських тварин	2016 рік	2017 рік	2018 рік
1	2	3	4
Копитні	6030	7782	8875
Хутрові звірі	34972	37419	39106
Перната дичина	378492	399759	427116

Добування основних видів мисливських тварин (особин)

Таблиця 25

Рік	Види мисливських тварин	Затверджений ліміт добування	Видано ліцензій	Добуто	Не використано ліцензій	Причина невикористання
1	2	3	4	5	6	7
2016	Копитні	-	-	403	-	-
	Хутрові			3675		
	Перната дичина			59738		
2017	Копитні	-	-	494	-	-
	Хутрові			3576		
	Перната дичина			59771		
2018	Копитні	-	-	591	-	-
	Хутрові			4222		
	Перната дичина			77202		

Динаміка вилову риби

Таблиця 26

Рік	Назва водного об'єкта	Затверджений ліміт вилову, т/рік	Фактичний вилов, т/рік
1	2	3	4
2017	Озеро Редькине, розташоване в	1,692	-

	межах Оболонського району м. Києва -		
2018	Озеро Редькине, розташоване в межах Оболонського району м. Києва	3,642	-

Кількість виявлених фактів браконьєрства

Таблиця 27

Роки	Виявлено фактів браконьєрства, од.
1	2
2016 рік	123
2017 рік	481
2018 рік	609

5.3. Природно-заповідний фонд

Перелік територій та об'єктів природно-заповідного фонду загальнодержавного та місцевого значення,
розташованих у межах території міста Києва
01.01.2019

Таблиця 28

№ з.п.	Назва території чи об'єкта ПЗФ	Тип	Площа, га	Місце розташування території чи об'єкта ПЗФ	Назва установи, підприємства, організації, землекористувача (землевласника), у віданні якого знаходиться територія чи об'єкт ПЗФ	Рішення, згідно з яким створено (змінено) дану територію чи об'єкт ПЗФ	Наявність форми 1 ДК ПЗФ	Наявність карти	Охоронне зобов'язання
	Території та об'єкти ПЗФ загальнодержавного значення								
	Національні природні парки								
1.	«Голосіївський»		8324, 82	Голосіївський р-н, Конча-заспівське л-во : кв.2, 3, 5,7-9,11-14,17-19,21,23-25,28,29,43; Голосіївське л-во.: кв. 1-28 Святошинський р-н, Святошинське л-во: кв.1-101,109-112,115-123,125-139;	КП «ЛПГ «Конча-заспа» КП «Святошинське ЛПГ»	Укази Президента України №794/2007 від 27.08.2007 та №976/2008 від 30.10.2008 Указ Президента України		матеріали лісовпорядкування	

				Київське л-во: кв.7,12,13,18-22,26-31,35-44,46-57,60-72,74-85,87-93,99-105,110-122; Оболонський р-н, Київське л-во: кв.1-6,8-11,14-17,23-25,32-34,45,58,59,73; Пуща-Водицьке л-во: кв.13,14,15,27-29,46,47,64,77,82,91,94,107-111.		№446/2014 від 01.05.2014			
2.	Парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення "Голосіївський парк ім. М. Рильського", у складі НПП "Голосіївський"		140,9	Просп. 40-річчя Жовтня, 87	КП УЗН Голосіївського району	Указ Президента України від 27.08.2007 № 794/2007 (зі змінами та доповненнями) Постанова Ради Міністрів УРСР від 29.01.1960 № 105	+	+	Охоронне зобов'язання №1-1-3 від 29.01.2008
3.	Схили біля інституту фізики, у складі НПП "Голосіївський"		9,0	Поряд з просп. Науки,46	КП УЗН Голосіївського району	Указ Президента України від 27.08.2007 № 794/2007 (зі змінами та доповненнями) Постанова Ради Міністрів УРСР від 29.01.1960 № 105	+	+	Охоронне зобов'язання №1-1-3 від 29.01.2008
Разом			8474,7						

Парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення									
1.	«Святошинський лісопарк»		240,0	Святошинський р-н, Святошинське л-во: кв.122,123,131,132,133,135,136.	КП «Святошинське ЛПГ»	Постанова колегії Держкомітету УРСР по охороні природи від 26.07.72 № 22		матеріали лісовпорядкування	Охоронне зобов'язання від 12.02.2003 № 9-1-8
2.	«Пуща-Водицький лісопарк»		360,0	Оболонський р-н, Пуща-Водицьке л-во: кв. 13-15,27-29,46,47,64,82,77,91,94,107-111.	КП «Святошинське ЛПГ»	Постанова колегії Держкомітету УРСР по охороні природи від 26.07.72. № 22 (зі змінами згідно Указу президента України №1207/2000 від 4.11.2000)		матеріали лісовпорядкування	
3.	Маріїнський парк		14,6	Вул. Грушевського	КП УЗН Печерського району	Постанова Ради Міністрів УРСР від 29.01.1960 № 105			Охоронне зобов'язання № 9-2-10 від 17.02.2006
4.	Парк «Сирецький гай»		105,2	вул. Стеценка, вул.Котовського, вул. Сирецька	КП УЗН Подільського району	Постанова колегії Держкомітету УРСР з охорони природи від 26.07.1972 № 22			Охоронне зобов'язання № 28 від 03.06.1998
5.	Парк «Сирецький гай»		88,8	вул. Стеценка	КП УЗН Шевченківського району	Постанова колегії Держкомітету УРСР з охорони природи від 26.07.1972 № 22		Кадастровий план	Охоронне зобов'язання № 9-1-III від 25.11.2009
6.	Парк «Нивки» (східна частина)		46,1	просп. Перемоги, 82-а	КП УЗН Шевченківсько	Постанова колегії Держкомітету		Кадастровий план	Охоронне зобов'язання

					го району	УРСР з охорони природи від 26.07.1972 № 22, перезатверджена постановою Держкомітету УРСР з екології і раціонального природокористування від 30.08.1990 № 18			я № 9-1-4 від 05.09.2003
7.	Парк «Володимирська гірка»		16,9	вул. Трьохсвятительська, 4	КП УЗН Шевченківського району	Постанова Ради Міністрів УРСР від 29.01.1960 № 105		Кадастровий план	Охоронне зобов'язання № 9-1-1 від 05.09.2003
Разом парків-пам'яток садово-паркового мистецтва			871,6						
Пам'ятки природи загальнодержавного значення									
1	«Романівське болото»	ботанічна	30,0	Святошинський р-н, Святошинське л-во: кв.1 вид.10-33,46-49.	КП «Святошинське ЛПГ»	Рішення РМ УРСР від 26.03.79 № 143		матеріали лісовпорядкування	Охоронне зобов'язання від 12.02.2003 № 5-1-1
Зоологічні парки									
1.	Київський зоологічний парк загальнодержавного значення		33,66	Шевченківський район, просп. Перемоги, 32	Адміністрація Київського зоологічного парку	Постанова Ради Міністрів УРСР від 22.07.83 № 311	-	+	
Всього ПЗФ загальнодержавного значення			9410						

Території та об'єкти ПЗФ місцевого значення

Регіональні ландшафтні парки									
1.	Партизанська Слава		95,0	вул. Тростянецька	КП УЗН Дарницького району	Рішення Київської міської ради від 17.02.1994 № 14			Охоронне зобов'язання № 3-2-3 від 20.12.2002
2.	Дніпровські острови (34 острови)		1215,0	Дніпровські острови, крім о.Труханів	КП «Плесо», КО «Київзеленбуд», «Київкомплект», СГ ТОВ «Агрокомбінат Хотівський»	Рішення Київради від 23.12.2004 №878/2288			
3.	Смородинський		26,2	Шевченківський район	КП УЗН Шевченківського району	Рішення Київради від 10.11.2016 № 355/1359			оголошено у 2016 році
Разом регіонально ландшафтних парків			1336,2						
Заказники									
1.	«Жуків остров»	ландшафтний	123,4	Голосіївський р-н, Конча-Заспівське л-во, кв.30-33	КП «ЛПГ «Конча-заспа»	Рішення Київської міської ради від 02.12.99 №147/649		матеріали лісовпорядкування	Охоронне зобов'язання від 09.12.1999 № 79
2.	«Пляхова»	ландшафтний	100,0	Дніпровський р-н, Дніпровське лісництво, кв.20 вид.26-41,45-48, кв.21 вид.13-22,27,28, кв.22 вид.10-26,30-33,35, кв.23 вид.10-19, кв.24 вид.22,25-27, кв.25 вид.52-55, кв.28 вид.4,7-	КП «Дарницьке ЛПГ»	Рішення Київської міської ради від 12.02.2004 № 22/1231		матеріали лісовпорядкування	Охоронне зобов'язання від 12.03.2004 № 4-2-14

				9,24.					
3.	«Пуща-Водиця»	ландшафтний	563,2	Оболонський р-н, Київське л-во: кв. 1(вид. 10-12;16;23-28), 2-5; 6 (вид. 1-10;12-16), 8-11; 14-16; 23 (вид. 1-12; 15; 17;20-22), 24; 25; 32; 33(вид. 1-3;12;13;17), 45; 58; 59; 73(вид.1-8;11).	КП «Святошинськ е ЛПГ»	Рішення Київради від 24.10.02 №96/256 (зі змiнами згідно рішень КМР № 35/3499 від 6.10.2005 та № 1532/4365 від 27.12.2007)		матеріали лісовпоря д кування	Охоронне зобов'язанн я від 08.01.20 08 № 4-2-11
4.	«Муромець - Лопуховате»	ландшафтний	217	Деснянський р-н, Дніпровське лісництво, кв.59 вид.1-14, кв.60 вид.1-48, кв.61 вид.1-27, кв.62 вид.1-22, кв.63 вид.1-22, кв.64 вид.1-22.	КП «Дарницьке ЛПГ»	Рішення Київської міської ради від 24.10.2002 № 96/256		матеріали лісовпоря д кування	Охоронне зобов'язанн я від 20.12.20 02 № 4-2-13
5.	Зелене озеро	ландшафтний	6,6	Подільський район	КП Київпастрас	Рішення Київради від 15.11.2018 № 44/6095			оголошено у 2018 році передається під охорону КП "Плесо"
6.	Осокорківські луки	ландшафтний	148,0	Дарницький район	КО "Київзеленбуд"	Рішення Київради від 11.04.2019 № 522/7178			оголошено у 2019 році передається під охорону КО "Київзеленб уд"
7.	Труханів острів	ландшафтний	27,5	Дніпровський район	КП «Дарницьке ЛПГ» КП «Плесо»	Рішення Київради від 16.05.2019 № 910/7566			оголошено у 2019 році передається під охорону КП «Дарницьке ЛПГ» та КП «Плесо»

Разом ландшафтних заказників			1185,7						
1.	«Дачне»	ботанічний	6,0	Голосіївський район, Дачне лісництво кв.65, 69, 72, 73	КП «ЛПГ «Конча-заспа»	Спільне рішення виконкомів міської і обласної Рад народних депутатів від 10.04.78 №173	-	матеріали лісовпоряд кування	Охоронне зобов'язання від 01.06.19 99 № 15
2.	«Березовий гай»	ботанічний	2,0	Деснянський район, Броварське лісництво, кв.71 вид.13, кв.72 вид.11	КП «Дарницьке ЛПГ»	Спільне рішення виконкомів міської і обласної Рад народних депутатів від 10.04.78 №173		матеріали лісовпоряд кування	Охоронне зобов'язання від 16.03.19 99 № 12
3.	«Біла діброва»	ботанічний	3,0	Деснянський район, Білодібровне лісництво, кв.40 вид.2, кв.41 вид.1	КП «Дарницьке ЛПГ»	Спільне рішення виконкомів міської і обласної Рад народних депутатів від 10.04.78 №173		матеріали лісовпоряд кування	Охоронне зобов'язання від 16.03.19 99 № 13
4.	«Рибне»	ботанічний	4,0	Дніпровський район, Дніпровське лісництво, кв.7 вид.11, кв.17 вид.25, кв.27 вид.25	КП «Дарницьке ЛПГ»	Спільне рішення виконкомів міської і обласної Рад народних депутатів від 10.04.78 № 173		матеріали лісовпоряд кування	Охоронне зобов'язання від 16.03.19 99 № 11
Разом ботанічних заказників			15,0						
1.	«Бобровня»	загальнозоологічний	32,0	Розташований на території парку Дружби Народів (о. Муромець)	КП УЗН Деснянського району	Рішення Київської міської ради від 02.12.1999 № 147/649	+	Кадастровий план	Охоронне зобов'язання №4-2-9 від 17.02.20 06
2.	«Річка Любка»	загальнозоологічний	163,0	Святошинський район, Святошинське л-во:кв.2- 4,7-9.	КП «Святошинськ е ЛПГ»	Рішення Київради від 24.10.2002 № 96/256		матеріали лісовпоряд кування	Охоронне зобов'язання від 20.12.20

									02 № 4-2-12
Разом загально зоологічних			195,0						
1.	«Межигірське»	лісовий	5,0	Оболонський район, Межигірське л-во: Кв.2 вид.22, кв.46 вид. 10.	КП «Святошинськ е ЛПГ»	Спільне рішення виконкомів міської і обласної Рад народних депутатів від 10.04.78 № 173		матеріали лісовпоря д кування	Охоронне зобов'язанн я від 01.06.19 99 № 14
2.	«Межигірсько - Пуща- Водицький»	лісовий	2139,2	Оболонський район, Межигірське л-во: кв. 3-10;11 (вид. 1-10; 13- 15; 20;21;24;25;26;29;30;31), 13-22; 23 (вид. 1;2;4- 8;10;13;14;16;18- 20;27;28), 24 (вид. 1- 4;6;7;10;11;14-17), 25;30- 33;34 (вид. 1-5;8;9;11-21), 36 (вид. 1-3; 5;6;13;14), 51-58; 70-76; 88-91; 99- 101; 107;112-114; 115 (вид. 1;3-7;11-19), 116 (вид. 1;2;8;22;23), 117 (вид. 1-3; 10-15), 118 (вид. 3;4;6;7). Пуща-Водицьке л-во: кв. 2;3;9-12;20-26;38-44;56- 62;73-76;78;90.	КП «Святошинськ е ЛПГ»	Рішення Київради від 27.10.05 № 255/3716 (зі змiнами згідно рішення КМР від 28.05.2009 №531/1587); рішення Київської міської ради від 10.11.2016 № 354/1358 "Про збільшення території лісового заказника місцевого значення "Межигірсько- Пуща- Водицький"		матеріали лісовпоря д кування	Охоронне зобов'язанн я від 23.11.20 05 № 4-2-15
Разом лісових заказників			2144,2						
1.	Озеро Вербне	іхтіологічно- ботанічний	31,0	на території житлового масиву Оболонь	КП «Плесо»	Рішення Київської міської ради народних депутатів від 17.02.94 № 14			охоронне забав'язанн я № 4-2-6 від 20.12.20 02
Разом заказників			3570,9						

Пам'ятки природи									
1.	Вікові дерева дуба (5 дерев)	ботанічна		Голосіївський район, Дачне л-во, кв.51 вид.2, кв.47 вид.29	КП «ЛПГ «Конча-заспа»	Розпорядження Київської міської державної адміністрації від 15.01.99 № 57		матеріали лісовпорядкування	Охоронне зобов'язання від 26.01.1999 № 60
2.	«Вікові дерева Дуба і Сосни»	ботанічна		Деснянський район, Броварське лісництво, кв.22 вид.2, кв.33 вид.10, кв.59 вид.23, кв.70 вид.6	КП «Дарницьке ЛПГ»	Розпорядження Київської міської державної адміністрації від 15.01.99 № 57		матеріали лісовпорядкування	Охоронне зобов'язання від 25.01.1999 № 59
3.	Дуб «Бай-Бай»	ботанічна		Оболонський район, Пуща-Водицьке л-во: кв.112 вид.9.	КП «Святошинське ЛПГ»	Розпорядження КМДА від 14.10.97 №1628		матеріали лісовпорядкування	Охоронне зобов'язання від 04.11.1997 № 55
4.	«Колекція лісовода Вінтера С.В.»	ботанічна	0,33	Оболонський район, Пуща-Водицьке л-во: кв.11 вид. 25.	КП «Святошинське ЛПГ»	Розпорядження КМДА від 14.10.97 №1628		матеріали лісовпорядкування	Охоронне зобов'язання від 04.11.1997 № 56
5.	Віковий дуб	ботанічна		Вул. Суворова	КП УЗН Печерського району	Рішення Київського міськвиконкому від 20.03.1972 № 363			Охоронне зобов'язання №20 від 14.06.1998
6.	Вікові дуби	ботанічна		Вул.. Вишгородська, 51	КП УЗН Подільського району	Рішенням Київського міськвиконкому № 363 від 20.03.72			Охоронне зобов'язання № 5-2-3 від 18.03.2003
7.	Дуб Красицького	ботанічна		Вул. Кобзарська, 43	КП УЗН Подільського району	Рішенням Київської міської ради від 27.11.2009 №			Охоронне зобов'язання № 5-2-96 від 25.01.20

						713/2782			10
8.	Дуб Гуналі	ботанічна		Пров. Бестужева	КП УЗН Подільського району	Рішенням Київської міської ради від 27.11.2009 № 713/2782			Охоронне зобов'язання № 5-2-95 від 25.01.2010
9.	Дуб Янати	ботанічна		Пров. Золочівський, 4	КП УЗН Подільського району	Рішенням Київської міської ради від 27.11.2009 № 713/2782			Охоронне зобов'язання № 5-2-98 від 25.01.2010
10	Дуби 6 – го листопада	ботанічна		Вул. Кобзарська, 25	КП УЗН Подільського району	Рішенням Київської міської ради від 27.11.2009 № 713/2782			Охоронне зобов'язання № 5-2-77 від 25.01.2010
11	Дуб Котова	ботанічна		Пров. Золочівський, 10	КП УЗН Подільського району	Рішенням Київської міської ради від 27.11.2009 № 713/2782			Охоронне зобов'язання № 5-2-97 від 25.01.2010
12	Група вікових дерев береки	ботанічна		вул. Банкова,2	КП УЗН Печерського району	Рішення Київської міської ради від 02.12.2009 №147/649			Охоронне зобов'язання №5-2-32 від 05.09.2003
13	Вікове дерево груші	ботанічна		вул. Львівська,74	КП УЗН Святошинсько го району	Розпорядження Київської міської державної адміністрації від 15.01.99 № 57	–	–	Охоронне зобов'язання № 64 від 26.01.1999
14	Вікове дерево туї західної	ботанічна		вул. Львівська,72	КП УЗН Святошинсько го району	Розпорядження Київської міської державної адміністрації від	–	–	Охоронне зобов'язання № 65 від 26.01.19

						15.01.99 № 57			99
15	Партизанський дуб - 360-річне дерево (дуб звичайний)	ботанічна		вул. Червонопартизанська, 1	КП УЗН Солом"янського району	Рішення Київської міської ради № 1061/2471 від 28.12.2004	-	-	Охоронне зобов'язання № 5-2-52 від 11.03.2010
16	Дуб-довгожитель - 350-400-річне дерево (дуб звичайний)	ботанічна		вул. Індустріальна, 2	КП УЗН Солом"янського району	Рішення Київської міської ради № 147/649 від 02.12.1999	-	-	Охоронне зобов'язання № 5-2-40 від 05.09.2003
17	Віковий дуб	ботанічна		вул. Кашенка	КП УЗН Голосіївського району	Розпорядження КМДА від 14.10.1997 № 1628	+	+	Охоронне зобов'язання № 25 від 14.06.1998
18	Голосіївські метасеквої	ботанічна		Голосіївський парк ім. М. Рильського (просп. 40-річчя Жовтня, 87-г)	КП УЗН Голосіївського району	Рішення Київської міської ради від 23.12.2010 № 415/5227	+	+	Охоронне зобов'язання № 5-2-101 від 25.01.2012
19	Козацька верба	ботанічна		Зростає в урочищі Веребняки по вул. Дмитрова	КП УЗН Деснянського району	Рішення Київської міської ради від 17.07.2008 № 19/19	-	-	Охоронне зобов'язання № 5-2-61 від 31.10.2008
20	Гнілецька верба	ботанічна		Зростає в урочищі Городище на березі озера Гнилуша по вул. Деснянській	КП УЗН Деснянського району	Рішення Київської міської ради від 17.07.2008 № 19/19	-	-	Охоронне зобов'язання № 5-2-60 від 31.10.2008
21	Велетень	ботанічна		Зростає в урочищі	КП УЗН	Рішення	-	-	Охоронне

	заплави			Веребняки на вул. О.Бальзака	Деснянського району	Київської міської ради від 17.07.2008 № 19/19			зобов'язанн я №5-2-59 від 31.10.20 08
22	Вікові липи, ясени, каштани	ботанічна		вул. Володимирська	КП УЗН Шевченківсько го району	рішення виконкому міськради від 20.03.1972 № 363			Охоронне зобов'язанн я № 5-2-9 від 05.09.20 03
23	Група екзотичних дерев платана, ялини та смереки	ботанічна		вул. Хрещатик, 36	КП УЗН Шевченківсько го району	рішення Київської міськради від 30.01.2001 № 189/1166			Охоронне зобов'язанн я № 5-2-45 від 05.09.20 03
24	Вікові дуби та липи	ботанічна		провулок Делегатський,	КП УЗН Шевченківсько го району	рішення виконкому міськради від 20.03.1972 № 363			Охоронне зобов'язанн я № 21 від 01.06.19 99
25	Віковий дуб	ботанічна		Платформа "Рубежівська"	КП УЗН Шевченківсько го району	розпорядження Київської міської держадміністрації від 15.01.1999 № 57			Охоронне зобов'язанн я № 5-2-25 від 05.09.20 03
26	Парк Дубовий гай	ботанічна	1,8	проспект Перемоги, 86	КП УЗН Шевченківсько го району	рішення Київської міськради від 24.10.2002 № 96/256		Кадастров ий план	Охоронне зобов'язанн я № 5-2-47 від 23.02.20 10
27	Сирецький дуб	ботанічна		вул. Черкаська, 11	КП УЗН Шевченківсько го району	рішення Київської міськради від 17.07.2008 № 19/19			Охоронне зобов'язанн я № 5-2-57 від 31.10.20 08
28	Група дерев	ботанічна		парк Перемога,	КП УЗН	Рішення			Охоронне

	бука лісового				Дніпровського району	Київської міської ради від 02.12.1999 № 147/649			зобов'язання № 73 від 09.12.1999
29	Віковий велетенський екземпляр тополі чорної	ботанічна		Гідропарк біля каплиці,	КП УЗН Дніпровського району	Рішення Київської міської ради від 02.12.1999 № 147/649			Охоронне зобов'язання № 74 від 09.12.1999
30	Вікова липа (Петра Могили)	ботанічна		садиба Історичного музею	КП УЗН Шевченківського району	Рішення Київського міськвиконкому від 20.03.1972 № 363			Охоронне зобов'язання № 23 від 01.06.1999
31	Шевченків дуб	ботанічна		Перетин вул. Вишгородської та Білицької	КП УЗН Подільського району	Рішення Київського міськвиконкому від 23.12.2010 № 415/5227			
32	Вікове дерево дуба	ботанічна		Харківське шосе , вул. Вербицького,	КП УЗН Дарницького району	Рішення Київського міськвиконкому від 30.01.2001 № 189/1166			Охоронне зобов'язання №85 від 19.03.2001
33	Черешні Бурдзинського	ботанічна		Шевченківський район, просп.. Перемоги,32	Київський зоологічний парк	Рішення Київради від 23.04.2009 № 326/1382			Охоронне зобов'язання № 5-2-66 від 25.06.2009
34	Платан Стачинського	ботанічна		Шевченківський район, просп.. Перемоги,32	Київський зоологічний парк	Рішення Київради від 23.04.2009 № 326/1382			Охоронне зобов'язання № 5-2-67 від 25.06.2009
35	Ясен	ботанічна		Шевченківський район,	Київський	Рішення Київради			Охоронне

	Шарлеманя			просп.. Перемоги,32	зоологічний парк	від 23.04.2009 № 326/1382			зобов'язання № 5-2-68 від 25.06.2009
36	Тополі Бурдзинського	ботанічна		Шевченківський район, просп.. Перемоги,32	Київський зоологічний парк	Рішення Київради від 23.04.2009 № 326/1382			Охоронне зобов'язання № 5-2-69 від 25.06.2009
37	Самбурські дуби	ботанічна		НПП "Голосіївський", кв. 13, виділ 2,6,7,8	НПП "Голосіївський"	Рішення Київської міської ради від 26.05.2016 № 357/357			оголошено у 2016 році
38	Дуби - Голосіївські велетні	ботанічна		НПП "Голосіївський", кв. 4, виділ 5	НПП "Голосіївський"	Рішення Київської міської ради від 26.05.2016 № 357/357			оголошено у 2016 році
39	Дуб Петра Могили	ботанічна		НПП "Голосіївський", кв. 3, виділ 15	НПП "Голосіївський"	Рішення Київської міської ради від 26.05.2016 № 357/357			оголошено у 2016 році
40	Дуб Григорія Кожевнікова	ботанічна		РЛП "Лиса Гора"	Національний історико-архітектурний музей "Київська фортеця"	Рішення Київської міської ради від 14.09.2017 № 30/3037			оголошено у 2017 році
41	Дуб Яковенка	ботанічна		вулиця Патріарха Мстислава Скрипника, 40	Відокремлений підрозділ "Служба енергетичного забезпечення та зв'язку КП	Рішення Київської міської ради від 22.03.2018 № 375/4439			оголошено у 2018 році

					"Київпастрас"				
42	Дніпрові кручі	комплексна	105,3	Схили вздовж Набережного шосе	КП УЗН Печерського району	Рішення Київської міської ради від 15.03.2007 № 254/915			Охоронне зобов'язання № 5-2-56 від 10.04.2007
43	«Замкова гора»	комплексна	5,9	Схили між Андріївським узвозом, урочищем Гончарі –Кожум'яки та Свято – Флорівським монастирем	КП УЗН Подільського району	Рішення Київської міської ради від 15.03.2007 № 254/915			Охоронне зобов'язання № 5-2-55 від 10.04.2007
44	«Пейзажна алея»	комплексна	3,37	Схили Старокиївської гори від Андріївського узвозу вздовж Пейзажної алеї та гори Дитинки до вул. Гончарної,	КП УЗН Подільського та Шевченківського районів	Рішення Київської міської ради від 05.01.2012 № 389/7726 Охоронні зобов'язання не надані			Виключено з переліку об'єктів ПЗФ у зв'язку з порушенням процедури надання даного статусу
45	Виток р. Либідь - археолого-природоохоронний об'єкт	гідрологічна	1,0	парк Відрадный по вул. Г. Севастополя, 37-а	КП УЗН Солом'янського району	Рішення Київської міської ради від 02.12.1999 № 147/649	-	-	Охоронне зобов'язання № 5-2-38 від 05.09.2003
46	Бульвар Т. Шевченка		3,0	бульвар Т. Шевченка	КП УЗН Шевченківського району	рішення виконкому міськради від 20.03.1972 № 363	-	Кадастровий план	Охоронне зобов'язання № 5-2-2 від 05.09.2003
47	Сквер Золоті Ворота		0,6	вул. Володимирська, ст. м. „Золоті Ворота”	КП УЗН Шевченківського району	рішення виконкому міськради від 20.03.1972 № 363	-	Кадастровий план	Охоронне зобов'язання № 5-2-1 від 05.09.2003

Разом пам'яток природи			121,3						
Парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва місцевого значення									
1.	Парк Хрещатий		18,8	Європейська площа	КП УЗН Печерського району	рішення виконкому міськради від 20.03.1972 № 363			Охоронне зобов'язання №9-2-7 від 17.02.2006
2.	Парк Міський сад		10,5	вул. Грушевського	КП УЗН Печерського району	рішення виконкому міськради від 20.03.1972 № 363			Охоронне зобов'язання № 9-2-10 від 17.02.2006
3.	Парк Слави		19,4	площа Слави	КП УЗН Печерського району	рішення виконкому міськради від 20.03.1972 № 363			Охоронне зобов'язання № 9-2-1 від 17.02.2006
4.	Парк Аскольдова могила		23,5	вздовж Паркової дороги	КП УЗН Печерського району	рішення виконкому міськради від 20.03.1972 № 363			Охоронне зобов'язання №9-2-2 від 17.02.2006
5.	Наводницький парк		10,2	Набережне шосе	КП УЗН Печерського району	Заповідна територія. Документи в Київській міській раді.			Охоронне зобов'язання № 9-2-12 від 05.12.2008
6.	Парк "Кинь – грусть"		7,3	Вул. Кобзарська, вул. Сошенко	КП УЗН Подільського району	рішення виконкому міськради від 20.03.1972 № 363			Охоронне зобов'язання № 9-2-5 від 18.03.2003

7.	Парк "Березовий гай"		7,8	Вул. Вишгородська, 1	КП УЗН Подільського району	рішення виконкому міськради від 20.03.1972 № 363			Охоронне зобов'язання № 38 від 04.06.1998
8.	Парк "Юність"		6,44	перетин вул. Картвелішвілі та просп. Леся Курбаса	КП УЗН Святошинського району	Рішення Київради від 15.12.2011 № 851/7087 охоронне зобов'язання не оформлено	—	—	
9.	Парк „Кирилівський гай”		34,5	провулок Герцена, 6,	КП УЗН Шевченківського району	рішення виконкому міськради від 20.03.1972 № 363	-	Кадастровий план	Охоронне зобов'язання № 9-2-4 від 17.02.2006
10	Парк ім. Пушкіна		23,0	проспект Перемоги, 40	КП УЗН Шевченківського району	рішення виконкому міськради від 20.03.1972 № 363	-	Кадастровий план	Охоронне зобов'язання № 9-2-9 від 14.09.2010
11	Парк „Нивки” (зх.ч.)		16,5	просп. Перемоги, 82а	КП УЗН Шевченківського району	рішення виконкому міськради від 20.03.1972 № 363	-	Кадастровий план	Охоронне зобов'язання № 9-2-8 від 05.09.2003
12	Парк ім. Т.Г. Шевченка		5,5	район, обмежений вул. Л. Толстого, вул. Володимирською, вул. Терещенківською та бульваром Т. Шевченка	КП УЗН Шевченківського району	рішення виконкому міськради від 20.03.1972 № 363	-	Кадастровий план	Охоронне зобов'язання № 9-2-11 від 05.09.2003
13	Парк вздовж вулиці Попудренка та вздовж Броварською		13,67	вздовж вул. Попудренка та вздовж Броварською проспекту від станції метро «Дарниця» до станції метро	КП УЗН Дніпровського району	Рішення Київради від 22.12.2016 № 777/1781			оголошено у 2016 році

	проспекту від станції метро «Дарниця» до станції метро «Чернігівська»			«Чернігівська» у Дніпровському районі					
14	Парк Кіото		9,2	Броварський проспект	КП УЗН Деснянського району	Рішення Київради від 22.03.2018 № 376/4440			оголошено у 2018 році
Разом парків-пам'яток садово-паркового мистецтва			206,3						
Всього ПЗФ місцевого значення			5234,7						
Всього територій та об'єктів ПЗФ			14644,7						

Розподіл територій та об'єктів природно-заповідного фонду (ПЗФ) за їх значенням, категоріями та типами
(станом на 01.01. 2019 року)

Таблиця 29

[illegible]

ентомологічні	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
іхтіологічні	X	X	X	1	31	X	1	31	X	0,21
гідрологічні	X	X	X	X	X	X	X	X	X	
загальногеологічні	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
палеонтологічні	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
карстово-спелеологічні	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Пам'ятки природи, усього	1	30	X	46	121,3	X	47	121,3	X	1,01
у тому числі: комплексні	X	X	X	2	111,2	X	2	111,2	X	0,76
ботанічні	X	X	X	41	2,13	X	41	2,13	X	0,01
зоологічні	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
гідрологічні	X	X	X	1	1,0	X	1	X	X	X
геологічні	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Заповідні урочища	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Ботанічні сади	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Дендрологічні парки	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва	7	871,6	X	14	206,3	X	21	1077,9	X	7,36
Зоологічні парки	1	33,6	X	X	X	X	1	33,6	X	0,23
РАЗОМ	12	9410	X	79	5234,7	X	91	14644,7	X	100

6. ЗЕМЕЛЬНІ РЕСУРСИ ТА ҐРУНТИ

6.1. Структура та стан земель

Характерною і важливою особливістю земель м. Києва є їхня забудовна диференціація: поруч із щільно забудованими центральними районами, існують мало забудовані, або зовсім незабудовані, головним чином периферійні території, які вкриті рослинністю лісових або лучних формацій. Ці землі, які репрезентують до 50% приселітебної території, мають виключне середовище – утворююче, екологічне значення і потребують охорони та збереження. Разом з тим спостерігається тенденція щодо забудови вільних територій часто за рахунок скорочення зеленої зони міста, що обумовлює втрату земельних екологічно важливих резервантів міста та екологічного пріоритету в процесі містобудування.

6.1.1. Структура та динаміка основних видів земельних угідь

Структура земельного фонду регіону

Таблица 28

[illegible]

зсувами, щебенем, галькою, голими скелями)										
6. Інші землі	7,0	8,4	6,9	8,3	6,9	8,3	6,9	8,3	6,9	8,3
Усього земель (суша)	76,9	92,0	76,9	92,0	76,9	92,0	76,9	92,0	76,9	92,0
Території, що покриті поверхневими водами	6,7	8,0	6,7	8,0	6,7	8,0	6,7	8,0	6,7	8,0

Аналіз структури земельного фонду міста показує, що провідне місце у ньому належить забудованим землям, які займають площу 37,00 тис. га, а це 44,2% від загальної площі міста та землям, що належать лісовим насадженням площею 35,10 або 41,7 % .

Порушені, відпрацьовані та рекультивовані землі

Таблиця 29

Землі	2014 рік	2015 рік	2016 рік	2017 рік	2018 рік
1	2	3	4	5	6
Порушені, тис. га	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
% до загальної площі території	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6
Відпрацьовані, тис. га	-	-	-	-	-
% до загальної площі території	-	-	-	-	-
Рекультивовані, тис. га	-	-	-	-	-
% до загальної площі території	-	-	-	-	-

Аналіз структури земельного фонду міста показує, що провідне місце у ньому належить забудованим землям, які займають площу 37,00 тис. га, а це 44,3% від загальної площі міста та землям, що належать лісовим насадженням площею 35,10 або 41,7 % .

Водні об'єкти на території міста займають площу 6,70 тис. га. На специфіку земельного надбання міста впливає надзвичайна протяжність прибережної смуги, яка через винятково високу кількість проток, островів інших водойм сягає близько 35 км. Як правило, прибережні площі пов'язані із цінними природними біокомплексами рослинного і тваринного світу, мають рекреаційне, оздоровче значення і формують характерне ландшафтне обличчя міста, що обумовлює необхідність забезпечення їх недоторканості. Водночас, саме в таких мальовничих урочищах нерідко є намагання котетжної забудови, в тому числі у межах водоохоронної зони.

7. НАДРА

7.1. Мінерально-сировинна база

7.1.1. Стан та використання мінерально-сировинної бази

Київ з прилеглими до нього територіями розташовано у зоні стику двох регіональних структур: північно-східного схилу Українського щита та південно-західного борту Дніпровсько-Донецької западини. Межею між ними слугує Дніпровська зона розломів північно-західного простягання.

Поверхня кристалічного фундаменту в районі Києва поступово занурюється у північно-східному напрямку і в районі м. Бровари залягає на глибині понад 650 м. Найближчі до міста виходи кристалічних порід на денну поверхню відомі в долині р. Удава біля с. Плисецьке. Осадкові породи, що залягають над кристалічним фундаментом, представлено пісками, глинами, мергелями. В межах міста Києва знаходяться Заводське родовище будівельного піску місцевого значення. Родовище розташовано в руслі р. Дніпро між правим берегом Дніпра і островом Великим. Запаси затверджені ДКЗ України у 2006 році за категорією А+В+С в кількості 1202 тис. м³. Родовище не розробляється.

7.2.2. Поширеність небезпечних екзогенних геологічних процесів на території м. Київ

Поширеність небезпечних екзогенних геологічних процесів (за останні 5 років)

Таблиця 30

Рік	Підтоплення		Карст			Зсуви					
	площа, тис. км ²	% від площі території регіону	площа поширення порід, здатних до карстування, тис. км ²	%	кількість карсто - проявів, од.	загальна кількість, од.	площа, км ²	%	кількість активних, од.	площа активних, км ²	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2014	н.д	-	н.д	-	-	107	5,45	0,006	27	0,68	0,0008
2015	н.д	-	н.д	-	-	107	5,45	0,006	28	0,69	0,0008
2016	н.д	-	н.д	-	-	111	5,46	0,006	7	0,28	0,0003
2017	н.д	-	н.д	-	-	111	5,46	0,006	7	0,28	0,0003
2018	н.д	-	н.д	-	-	111	5,46	0,006	5	0,27	0,0003

8. Відходи

8.1. Поводження з відходами

У 2018 році в м. Києві зібрано 1 348 354,63 тонн побутових відходів.

Відходи, утворені мешканцями міста Києва, вивозяться для захоронення на:

- полігон твердих побутових відходів № 5 ПрАТ «Київспецтранс» (с. Підгірці Обухівського району Київської області);
- полігон великогабаритних та будівельних відходів № 6 ПрАТ «Київспецтранс» (вул. Червонопрапорна, 94-96, м. Київ),
- сміттєспалювальний завод «Енергія» КП «КИЇВТЕПЛОЕНЕРГО» (вул. Колекторна, 44, м. Київ);
- сміттєзвалища Київської області (Бориспільський, Бородянський, Броварський, Васильківський райони).

СП «Завод «Енергія» КП «КИЇВТЕПЛОЕНЕРГО» у 2018 році термічно знешкоджено 205 424,35 тонн відходів.

Зважаючи на ту екологічну шкоду, яку приносить захоронення сміття, Київ цілеспрямовано рухається в напрямку розбудови нових шляхів для переробки сміття.

Завод «Енергія» в цьому плані відіграє одну з ключових ролей, оскільки надає можливість більш безпечно, з екологічної точки зору, утилізувати більше 20% відходів за рік.

Щороку завдяки модернізації забезпечуватиметься вища екологічність процесу утилізації відходів у столиці.

Місто Київ перебуває в активній стадії вивчення інвестиційних пропозицій задля побудови сміттєпереробних потужностей

Відповідно до розпорядження виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 08.12.2017 № 1589 «Про введення в дію рішення конкурсної комісії з визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів на території міста Києва» уведено в дію таке рішення про визначення КП «Київкомунсервіс» переможцем конкурсу за лотами «Голосіївський район міста Києва», «Дарницький район міста Києва», «Деснянський район міста Києва», «Дніпровський район міста Києва», «Оболонський район міста Києва», «Печерський район міста Києва», «Подільський район міста Києва», «Святошинський район міста Києва», «Солом'янський район міста Києва», «Шевченківський район міста Києва».

У місті Києві впроваджена двоконтейнерна технологічна схема роздільного збору побутових відходів, яка передбачає розділення усіх побутових відходів на стадії їх утворення на дві групи: органічні (вологі) відходи, що здатні до біологічного розпаду (харчові відходи, гілки дерев та інші рослинні рештки) і всі інші відходи (сухі) - (картон, папір, текстиль, поліетилен, пластмаса, шкіра, гума тощо), які можуть бути використані, як вторинна сировина та ресурсозберігаючий компонент.

Контейнери розміщено на спеціальних контейнерних майданчиках у дворах. Негабаритні відходи збираються окремо.

З метою поліпшення організації поводження з побутовими відходами, забезпечення належного санітарно-технічного стану, естетики та екологічної безпеки території, покращення якості надання послуг з вивезення побутових відходів опрацьовано питання щодо встановлення підземних контейнерів для побутових відходів у місті Києві. При цьому використовуються контейнери вертикальної форми, коли весь контейнер розташовано під землею.

Реалізація вищезазначеного проєкту забезпечується КП «Київкомунсервіс» та КП «Київжитлоспецекасплуатація» відповідно до розпорядження виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 20.02.2017 № 194 «Про встановлення підземних контейнерів для побутових відходів у місті Києві у 2017 році» (із змінами). Станом на 01.01.2019 встановлено 145 підземних контейнерів.

Також, за рахунок коштів Київського міського фонду охорони навколишнього природного середовища у 2017 році КП «Київкомунсервіс» закуплено 150 контейнерів для збору небезпечних відходів, що утворюються у складі побутових. Станом на 01.01.2019 року встановлено 136 контейнерів для збору небезпечних відходів на території м. Києва. Контейнери призначені для збору відпрацьованих батарейок, непошкоджених ртутних термометрів та енергозберігаючих ламп.

За рахунок коштів міського бюджету закуплено 1059 од. картонних коробок для популяризації роздільного збору на суму 86, 8 тис. грн та 88 контейнерів з кришкою для зберігання небезпечних відходів на суму 662,1 тис. грн.

Також, станом на 01.01.2019 КП «Київкомунсервіс» встановлено 136 контейнерів для збору небезпечних відходів у складі побутових.

Департаментом житлово-комунальної інфраструктури придбано 3 сміттєвози на загальну суму – 9980,0 тис. грн.: 1 сміттєвоз СБМ-308/1 із заднім завантаженням на суму 4200,0 тис. грн та 2 сміттєвози СБМ-304/1 із заднім завантаженням на суму 5780,0 тис. грн.

КП «Київкомунсервіс» придбано 3 сміттєвози: 2 - із заднім завантаженням на базі шасі МАЗ-6312С3; 1 - з краном маніпулятором на базі шасі МАЗ-631226-525-010.

КП «Київкомунсервіс» для більш відкритого та всебічного висвітлення діяльності підприємства налагоджено систему систематичного інформування друкованих видань та Інтернет-порталів щодо питань, пов'язаних із поводженням з відходами у місті Києві. У зв'язку з встановленням контейнерів для небезпечних відходів для населення проводиться роз'яснювальна робота щодо поводження з небезпечними відходами, що утворюються у складі побутових. Розроблені методичні матеріали для проведення лекцій та тренінгів у навчальних закладах міста, розповсюджується екологічна розмальовка, проведено роз'яснювальну роботу на звернення населення.

Проведено конкурс дитячої та юнацької творчості «Обери чисте майбутнє» та виставку «Довкілля 2018» - загальна сума витрат 56,0 тис. грн. Поліграфічна продукція: буклети для дітей - 20,0 тис. прим.; напілки - 1400 шт.; розмальовки - 3800 шт, плакат - 400 шт., кладендар - 200 шт, євробуклет - 7500 шт - загальна сума витрат 109,40 тис. грн.

КП «Київкомунсервіс» співпрацює з підприємствами сфери поводження з відходами (компаніями-перевізниками побутових відходів: ПрАТ «Київспецтранс», ДП «ФірмаАльтфатер-Київ», ТОВ «Селтік», ТОВ «Фірма «Володар-Роз», ТОВ «Крамар-Рісайклінг», ТОВ «Спецкомунтехніка» та КП «АТП Шевченківського району».

Кількісний показник спецавтотранспорту (сміттєвозів) становить 354 одиниць, з них: комунальної власності – 17, з часткою комунальної власності – 45, приватних – 292. Зношеність спецавтотранспорту у середньому – 57 %.

У місті Києві працюють сортувальні лінії підприємств:

- ТОВ «Селтік» - розрахункова потужність сортувальної лінії – 40 куб. м за годину.
- Виробничо-заготівельне підприємство «Київміськвторресурси» - заготівля вторинної сировини за кошти (закупівля), дві сміттєсортувальні лінії, потужність першої 24 тис. тонн на рік, другої – 8 тис. тонн на рік.
- ДП «Фірма Альтфатер Київ» - дільниця для досортування цінновмістовних складових контейнерів роздільного збору відходів потужністю 100 тис. куб.м на рік.
- ТОВ «Фірма «Володар-Роз» - сортувальна лінія потужністю 20 тис. тонн на рік.

Загальні показники поводження з відходами за звітний період

Динаміка основних показників поводження з відходами I-IV класів небезпеки, тис. т
(за формою статзвітності № 1-відходи)

Таблиця 31

№ з/п	Показники	2016 рік	2017 рік	2018 рік
1	2	3	4	5
1	Утворено	1668,7	950,3	973,7
2	Одержано від інших підприємств	2029,5	1708,7	1872,2
3	Спалено	258,6	247,0	212,1
3.1	у тому числі з метою отримання енергії	258,5	246,8	207,3
4	Використано (утилізовано)	2,5	9,2	2,1
5	Направлено в сховища організованого складування (поховання)	286,6	361,3	474,2
6	Передано іншим підприємствам	1977,6	1490,5	1532,1
7	Втрати відходів внаслідок витікання, випаровування, пожеж, крадіжок	-	-	-
8	Наявність на кінець звітного року у сховищах організованого складування та на території підприємств	11623,1	11920,4	12388,4

Підприємства – основні накопичувачі промислових відходів (за даними статзвітності № 1-відходи)

Таблиця 32

№ з/п	Підприємства	Найменування відходу	Клас небезпеки	Накопичено відходів станом на початок звітного періоду, т	Фактично утворилось відходів на підприємстві за _____ рік (звітний), т	Накопичено відходів станом на кінець звітного року, т	Місце накопичення відходів
1	2	3	4	5	6	7	8
	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-

Примітка. Вказуються підприємства, які накопичують значні обсяги промислових відходів.

Суб'єкти господарювання, що здійснюють діяльність у сфері поводження з небезпечними відходами на території регіону

Таблиця 33

№ з/п	Назва	Місцезнаходження	Контактні дані (веб-адреса, телефон, електронна пошта)	Спеціалізація (операції та види небезпечних відходів)
1	2	3	4	5
1	РИТУАЛЬНА СЛУЖБА СПЕЦІАЛІЗОВАНЕ КОМУНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО КИЇВСЬКИЙ КРЕМАТОРІЙ ВИКОНАВЧОГО ОРГАНУ КИЇВРАДИ КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ	03.039, м. Київ, вул. Байкова, буд. 16	(044) 529-34-27 ritual@crematorium.kiev.ua kievkrm.com.ua	Перевезення. Знешкодження. 1. Клінічні та подібні їм відходи, а саме – відходи, що виникають у результаті медичного догляду, ветеринарної чи подібної практики, і відходи, що утворюються у лікарнях або інших закладах під час досліджень, догляду за пацієнтами або при виконанні дослідницьких робіт.
2	ТОВ РЕНАК	04107, м. Київ, вул. Татарська, 2-Б, кв. 1	(044) 484-35-62	Збирання. Зберігання. 1. Шлак після обробки міді для подальшої переробки чи очищення, що не містить арсену, свинцю або кадмію в кількості, достатній для виявлення ними небезпечних властивостей. 2. Відходи міді та її сплавів у диспергованій формі, якщо вони не містять матеріалів, наведених у додатку 2 до Положення(2), в кількості, достатній для виявлення ними небезпечних властивостей, наведених у переліку(3). 3. Зола та залишки від газоочисних систем мідеплавильних установок.
3	ТОВ АВС-ТРАНС	04128, м. Київ, вул. Академіка	(044) 591-25-66	Перевезення. 1. Відходи виробництва, одержання і застосування

		Туполєва, буд. 23		біоцидів та фітофармацевтичних препаратів, включно з відходами пестицидів та гербіцидів, які не відповідають стандартам, мають прострочений термін придатності чи не придатні для використання за призначенням.
4	ТОВ ЦЕНТР ЕКОБЕЗПЕКИ ТА ГІГІЄНИ	03039, м. Київ, провул. Червоноармійський , 14	(044) 587-93-27 (044) 248-79-72 ecobezpеса@i.ua	Перевезення. 1. Клінічні та подібні їм відходи, а саме відходи, що виникають у результаті медичного догляду, ветеринарної чи подібної практики і відходи, що утворюються у лікарнях або інших закладах під час досліджень, догляду за пацієнтами або при виконанні дослідницьких робіт.
5	КОМУНАЛЬНА АВАРІЙНО- РЯТУВАЛЬНА СЛУЖБА КИЇВСЬКА СЛУЖБА ПОРЯТУНКУ	04074, м. Київ, вул. Вишгородська, 21	(044) 430-50-10 usarteam@ukr.net usar-kiev.com.ua	Збирання. 1. Відходи виробництва, одержання і застосування біоцидів та фітофармацевтичних препаратів, включно з відходами пестицидів та гербіцидів, які не відповідають стандартам, мають прострочений термін придатності чи не придатні для використання за призначенням; 2. Відходи, що містять як складові або забруднювачі берилій та сполуки берилію.
6	ТОВ ЦЕНТР УПРАВЛІННЯ ВІДХОДАМИ	03067, м. Київ, вул. Полковника Шутова, буд. 16	(098) 043-03-03 recycle.com.ua office@recycle.com.ua	Збирання. Зберігання. Оброблення. Утилізація. 1. Відходи, що містять як складові або забруднювачі ртуть, сполуки ртуті. 2. Відпрацьовані батареї свинцевих акумуляторів, цілі чи розламані. 3. Відходи і брукт електричних та електронних вузлів(4), що містять компоненти, такі, як акумуляторні батареї або інші батареї, включені до Жовтого переліку відходів, ртутні вмикачі, скло від електронно- променевих трубок або інше активоване скло та поліхлоровані біфеніли (далі - ПХБ) - конденсатори, або забруднені компонентами, наведеними у додатку 2 до Положення(3) (наприклад, кадмій, ртуть, свинець, ПХБ), до такого ступеня, коли

				вони можуть мати небезпечні властивості, наведені у переліку(2, 5) (див. відповідну позицію Зеленого переліку відходів.
7	ТОВ НАУКОВО-ВИРОБНИЧИЙ ЦЕНТР ІННОВАЦІЙНИХ БІОТЕХНОЛОГІЙ	01015, м. Київ, вул. Лейпцігська, буд. 2/37, оф. 111	(044) 5372281 dukat3m@gmail.com	Знешкодження. 1. Відпрацьовані нафтопродукти, не придатні для використання за призначенням (у тому числі відпрацьовані моторні, індустріальні масла та їх суміші); 2. Відходи сумішей масло/вода, вуглеводні/вода, емульсії.
8	ТОВ ЕКОЛОГІЧНІ ІНВЕСТИЦІЇ	04073, м. Київ, вул. Куренівська, буд. 21, оф. 1/4	(044) 209-63-96 ecoinvest@eco.biz.ua ecoinvest.com.ua	Збирання. Перевезення. Зберігання. 1. Відходи упаковок та контейнерів (у тому числі тара з-під пестицидів, гербіцидів та агрохімікатів). 2. Відходи, що містять як складові або забруднювачі ртуть, сполуки ртуті (у т.ч. відпрацьовані люмінесцентні лампи та прилади, що містять ртуть). 3. Відпрацьовані батареї свинцевих, нікель-кадмієвих акумуляторів, несортовані, цілі чи розламані. 4. Відходи розчинів кислот чи основ (у т. ч. відпрацьований електроліт). 5. Відпрацьовані нафтопродукти, не придатні для використання за призначенням (у тому числі відпрацьовані моторні, індустріальні масла та їх суміші). Відходи, забруднені нафтопродуктами – промаслені пісок, папір, тирса, ґрунт, ганчір'я, відпрацьовані фільтри. 6. Відходи сумішей масло/вода, вуглеводні/вода, емульсії. 7. Відходи і брукт електричних та електронних вузлів, що містять компоненти, такі, як акумуляторні батареї або інші батареї, ртутні вмикачі скло від електронно-променевих трубок або інше активоване скло 8. Відходи, речовини або вироби, які містять, складаються або забруднені ПХБ. 9. Відходи, які складаються або містять хімічні речовини, що не відповідають специфікації або мають прострочений термін придатності. 10. Відходи

				виробництва, одержання і застосування фармацевтичних препаратів. 11. Клінічні та подібні їм відходи, а саме – відходи, що виникають у результаті медичного догляду, ветеринарної чи подібної практики, і відходи, що утворюються у лікарнях або інших закладах під час досліджень, догляду за пацієнтами або при виконанні дослідницьких робіт. 12. Відпрацьоване активоване вугілля. 13. Відходи азбесту (пил та волокна). 14. Відходи виробництва, виготовлення і застосування смол, латексів, пластифікаторів, клеїв/зв'язуючих матеріалів. 15. Відходи виробництва, одержання і застосування хімічних речовин для просочування деревини. 16. Відходи виробництва, одержання і застосування чорнила, барвників, пігментів, фарб, лаків, оліфи. 17. Гальванічний шлак. 18. Відходи негалогенованих органічних розчинників, за винятком відходів, зазначених у Зеленому переліку відходів. 19. Відходи галогенованих органічних розчинників. 20. Відходи виробництва, одержання і застосування біоцидів та фіто-фармацевтичних препаратів, включно з відходами пестицидів та гербіцидів, які не відповідають стандартам, мають прострочений термін придатності чи не придатні для використання за призначенням. 21. Несортовані відпрацьовані батареї за винятком сумішей батарей, наведених у Зеленому переліку відходів. Відходи батарей, не визначені у Зеленому переліку відходів, які містять сполуки, наведені у додатку 2 до Положення (3), в кількості, що перетворює їх у небезпечні. 22. Відходи скла від електронно-променевих трубок та іншого активованого скла.
9	ТОВ ДЕМІКОН	03142, м. Київ, вул. Академіка Кримського, 27	(044) 423-05-71	Збирання. Зберігання. 1. Відходи, що містять як складові або забруднювачі ртуть, сполуки ртуті (у т.ч. відпрацьовані люмінесцентні

				лампи та прилади, що містять ртуть).
10	ТОВ КОМПАНІЯ ЕКО ГАРАНТ	02091, м. Київ, вул. Вербицького Архітектора, буд. 1, літ. Р.	(044) 500-23-15 company_eco@ukr.net	Збирання. Перевезення. 1. Клінічні та подібні їм відходи, а саме - відходи, що виникають у результаті медичного догляду, ветеринарної чи подібної практики, і відходи, що утворюються у лікарнях або інших закладах під час досліджень, догляду за пацієнтами або при виконанні дослідницьких робіт.
11	ФОП БУДАНОВ ОЛЕКСІЙ ІГОРОВИЧ	02206, м. Київ, вул. Бойченка, буд. 6, кв. 24	(050)331-12-90 budanow@ukr.net	Збирання. Зберігання. Утилізація. 1. Несортовані відпрацьовані акумуляторні батареї. 2. Відходи розчинів кислот чи основ (у тому числі відпрацьований електроліт).
12	ТОВ ВИРОБНИЧЕ ОБСДНАННЯ ЕКОХІМ	03045, м. Київ, вул. Набережно- Корчуватська, буд. 136	(063) 590-42-99 info@ekohim.biz.ua	Збирання. Зберігання. Оброблення. Утилізація. Знешкодження. 1. Відпрацьовані нафтопродукти, не придатні для використання за призначенням (у тому числі відпрацьовані моторні, індустриальні масла та їх суміші) (збирання, зберігання, оброблення, утилізація, знешкодження). 2. Відходи сумішей масло/вода, вуглеводні/вода, емульсії (збирання, зберігання, оброблення). 3. Відходи азбесту (пил та волокна) (збирання, зберігання). 4. Відходи, речовини або вироби, які містять, складаються або забруднені ПХБ (збирання, зберігання). 5. Відходи виробництва, одержання і застосування чорнила, барвників, пігментів, фарб, лаків, оліфи, за винятком відходів, зазначених у Зеленому переліку відходів (збирання, зберігання, утилізація, знешкодження). 6. Відходи, які складаються або містять хімічні

				речовини, що не відповідають специфікації або мають прострочений термін придатності, і які відносяться до категорій, зазначених у додатку 2 до Положення, та виявляють небезпечні властивості, наведені у переліку (збирання, зберігання, утилізація, знешкодження). 7. Розчини після травлення металів (збирання, зберігання, оброблення). 8. Гальванічний шлам (збирання, зберігання, оброблення). 9. Відходи виробництва, одержання і застосування фармацевтичних препаратів, за винятком відходів, зазначених у Зеленому переліку відходів (збирання, зберігання, оброблення, утилізація, знешкодження). 10. Відпрацьовані батареї свинцевих акумуляторів, цілі чи розламані (збирання, зберігання). 11. Відходи та брукт електричних та електронних вузлів, що містять компоненти, такі як акумуляторні батареї або інші батареї, включені до Жовтого переліку відходів (збирання, зберігання). 12. Розчини після травлення металів (збирання, зберігання). 13. Відходи, що містять як складові або забруднювачі ртуть, сполуки ртуті (збирання, зберігання). 14. Відпрацьовані каталізatori (збирання, зберігання). 15. Відходи упаковок та контейнерів, які містять сполуки, наведені у додатку 2 до Положення, в кількості, достатній для виявлення небезпечних властивостей, наведених у переліку (збирання, зберігання, оброблення, утилізація). 16. Відходи розчинів кислот чи основ, іншим чином не зазначені у Зеленому переліку відходів (збирання, зберігання). 17. Залишки від операцій з видалення промислових відходів (збирання, зберігання).
--	--	--	--	--

				18. Відходи промислових установок з очищення вихідних газів, за винятком відходів, зазначених у Зеленому переліку відходів (збирання, зберігання). 19. Клінічні та подібні їм відходи, а саме – відходи, що виникають у результаті медичного догляду, ветеринарної чи подібної практики, і відходи, що утворюються у лікарнях або інших закладах під час досліджень, догляду за пацієнтами або при виконанні дослідницьких робіт (збирання, зберігання, утилізація та знешкодження).
--	--	--	--	--

Впровадження роздільного збирання небезпечних відходів у складі побутових відходів
(приймання/збирання/вилучення небезпечних відходів у складі побутових відходів від населення)

Таблиця 34

№ з/п	Найменування населеного пункту	Загальна кількість мешканців у населеному пункті, тис. осіб	Кількість приймальних пунктів небезпечних відходів у складі побутових (усього), од.	Кількість місць тимчасового розміщення небезпечних відходів у складі побутових до їх передачі спеціалізованим підприємствам, од.	Загальний обсяг небезпечних відходів, які збираються приймальними пунктами, т	Номенклатура та обсяг небезпечних відходів, які збираються приймальними пунктами
1	2	3	4	5	6	7
	Місто Київ	2942,67*	139	1 Склад КП «Київкомунсервіс» (м. Київ, вул. Бакинська, 35	-	Відпрацьовані батарейки та акумулятори – 20 тонн Ртутьвмісні енергозберігаючі та люмінесцентні лампи -35000 шт. Ртутьвмісні термометри – 3000 шт.

*Середня чисельність населення у 2018 році за даними Головного управління статистики у м. Києві, джерело <http://kiev.ukrstat.gov.ua/p.php3?c=3382&lang=1>

9. ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА

9.1. Екологічна безпека як складова національної безпеки

Технологічний розвиток ставить людину в умови, коли вона може зруйнувати сама себе і свій світ. Іншими словами, домінантною стає думка про те, що зараз не тільки військовими, але й іншими засобами можна зруйнувати світ. Сьогодні відповідальність за виживання людського роду набуває більш широкого значення, стосується мирного використання технологічних засобів, зв'язує між собою основні форми життя суспільства: кількість і якість розвитку, екологічну рівновагу, демографічний ріст, військові витрати.

Діяльність підприємств, що становлять підвищену екологічну небезпеку, може призвести до негативних явищ, до незворотних змін у системі „здоров'я населення – навколишнє природне середовище”, до виникнення аварії, наслідки якої призведуть до порушення нормальних умов життя і діяльності людей, функціонування рослинного та тваринного світу та погіршення стану довкілля в цілому.

9.2. Об'єкти підвищеної екологічної безпеки

З метою завчасного запобігання виникнення техногенно-екологічної небезпеки, Постановою Кабінету Міністрів від 27.07.1995р. № 554, затверджений перелік видів діяльності та об'єктів, що становлять підвищену екологічну небезпеку. До таких об'єктів можна віднести: Дніпровську водопровідну станцію ПАТ АК «Київводоканал», Деснянську водопровідну станцію ПАТ АК «Київводоканал», ТЕЦ-5 ПАТ АК «Київенерго», ТЕЦ-6 ПАТ АК «Київенерго», Філіал «Завод «Енергія» АК Київенерго», ТОВ «Єврорекоконструкція», Бортницьку станцію аерації (БСА), ПАТ «Радикал», Підприємство «Захід», Київський ПЗРВДМСК УкрДО «Радон».

Дніпровська водопровідна станція ПАТ «АК «Київводоканал»

Дніпровська водопровідна станція (ДнВС) є одним з основних джерел постачання питної води до міст Києва та Вишгорода.

Основну небезпеку становить хлорне господарство. Небезпека об'єктів хлорного господарства станції пов'язана з можливістю викиду хлору і розповсюдженням токсичної хлорної хвилі. Хлор є сильнодіючою отруйною речовиною 2-го класу небезпеки, використовується у кількості, яка перевищує критичні значення, тому в аварійній ситуації можливе зараження хлором не тільки території станції, а також поруч розташованих дачних ділянок, лікарняного комплексу, ґрунту, атмосфери, води р. Дніпро, лісових насаджень, інтоксикації населення.

Бортницька станція аерації

Аналіз наявної інформації щодо функціонування Бортницької станції аерації (БСА) ПАТ «АК «Київводоканал» свідчить про можливі негативні наслідки її подальшої експлуатації без проведення капітального ремонту. Основною проблемою нормального функціонування споруд БСА є їх повний фізичний та моральний знос, будівельні конструкції, насоси, трубопроводи та

інше обладнання 1-ї черги очисних споруд станції є непридатним для їх подальшої експлуатації, а деякі з них знаходяться в аварійному стані. Крім цього, подальше використання існуючих мулових полів може призвести до їх переповнення, прориву дамби, так як на даний час фактичний обсяг осадів вдвічі перевищує проектне навантаження. Не вирішення проблеми може призвести до виникнення техногенних аварій та створити передумови до виникнення надзвичайної екологічної ситуації.

10 ПРОМИСЛОВІСТЬ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ДОВКІЛЛЯ

10.1. Структура та обсяги промислового виробництва

У 2018р. порівняно з 2017р. індекс промислової продукції становив 97,8%, у т.ч. у переробній промисловості – 96,8%; постачанні електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря – 103,6%. На підприємствах переробної промисловості скоротився випуск продукції у виготовленні виробів з деревини, виробництві паперу та поліграфічній діяльності (на 16,6%); текстильному виробництві, виробництві одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів (на 11,5%); виробництві хімічних речовин і хімічної продукції (на 11,2%); виробництві харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів (на 3,9%); виробництві гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції (на 3,8%); машинобудуванні, крім ремонту і монтажу машин і устаткування (на 1,6%). Зростання обсягів продукції відбулосьна підприємствах металургійного виробництва, виробництва готових металевих виробів, крім машин і устаткування (на 7,2%) та з виробництва основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів (на 4,3%).

На підприємствах з виробництва харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів у 2018р. порівняно з 2017р. спостерігалось скорочення виробництва хліба та хлібобулочних виробів нетривалого зберігання на 15,2%, тістечок – на 12,5%, пирогів, пиріжків, пончиків – на 9,1%, пряників та виробів подібних – на 2,7%. Водночас відбулося зростання виробництва ковбас напівкопчених, тортів, цукерок шоколадних (крім цукерок із вмістом алкоголю, шоколаду в брикетах, пластинах чи плитках).

У текстильному виробництві, виробництві одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів у 2018р. відносно 2017р. скорочення виробництва продукції відбулось за рахунок зменшення випуску предметів одягу інших чоловічих та хлопчачих з тканини бавовняної або з волокон синтетичних або штучних, виробничих та професійних (на 14,4%); сорочок (крім трикотажних), чоловічих та хлопчачих (на 43,1%); блузок, сорочок та батників (крім трикотажних), жіночих та дівчачих (на 24,4%). Поряд із цим спостерігалось збільшення випуску килимів та покриттів для підлоги текстильних інших, тафтингових; панчішно-шкарпеткових виробів інших (уключаючи шкарпетки); светрів та пуловерів тонких з м'яким чи високим коміром з бавовни.

На підприємствах з виготовлення виробів з деревини, виробництва паперу та поліграфічної діяльності у 2018р. порівняно з 2017р. скоротився випуск коробок та ящиків, складаних, з паперу або картону негофрованих на 51,2%; журналів реєстраційних, книг бухгалтерських, книг бланків, ордерів та квитанцій з паперу чи картону – на 18,0%; етикеток та ярликів з паперу чи картону друкованих інших (крім самосклеювальних) – на 40,5%. Водночас збільшилось виробництво коробок та ящиків, з паперу або картону гофрованих; газет, які виходять менше чотирьох разів на тиждень, віддрукованих; книг, брошур, листівок та подібної продукції, віддрукованої (крім у вигляді окремих аркушів).

На підприємствах з виробництва хімічних речовин і хімічної продукції у 2018р. порівняно з 2017р. спостерігалось падіння обсягів випуску такої

продукції, як засоби дезінфікуючі на основі четвертинних солей амонію, у формах чи упаковках для роздрібної торгівлі або у вигляді готових препаратів чи виробів (крім пестицидів небезпечних); фарби та лаки на основі синтетичних полімерів, н.в.і.у.; засоби мийні та для чищення, які містять або не містять мило, включаючи допоміжні засоби для миття, розфасовані для роздрібної торгівлі (крім тих, що їх використовують як мило та поверхнево-активні речовини); засоби проти накипу та сполуки подібні. Водночас спостерігався приріст продукції у виробництві інсектицидів; мила та речовин поверхнево-активних органічних в брусках та подібних формах, н.в.і.у. (крім для туалетних цілей); засобів косметичних для макіяжу чи догляду за шкірою, у т.ч. засобів сонцезахисних та для засмаги (крім препаратів лікарських, засобів косметичних для макіяжу губ і очей, засобів для манікюру й педикюру, пудри косметичної й туалетної, тальку).

У виробництві основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів у 2018р. відносно 2017р. обсяг продукції зріс за рахунок збільшення випуску препаратів лікарських, що містять інші антибіотики, розфасованих для роздрібного продажу (на 2,5%); препаратів лікарських, що містять кортикостероїдні гормони, їх похідні та структурні аналоги, і не містять антибіотики, для терапевтичного або профілактичного застосування, в дозованому вигляді чи розфасованих для роздрібного продажу (на 10,2%); препаратів контрастних для рентгенологічних обстежень, реактивів діагностичних для введення хворим (на 33,3%). Поряд із цим спостерігалось скорочення виробництва препаратів лікарських інших, що містять вітаміни чи провітаміни, їх похідні та суміші, для терапевтичного або профілактичного застосування, в дозованому вигляді чи розфасованих для роздрібного продажу (на 11,7%); препаратів лікарських інших, що містять змішані чи незмішані продукти, н.в.і.у., розфасованих для роздрібного продажу (на 0,2%).

На підприємствах з виробництва гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції у 2018р. відбулося скорочення обсягів виробництва посуду столового і кухонного, з пластмас на 211717 кг; елементів конструкцій збірних для будівництва з цементу, бетону або каменю штучного – на 332,3 тис.т; розчинів бетонних, готових для використання – на 675,1 тис.т. Водночас зросло виробництво бутлів, пляшок, флаконів, фляг та виробів подібних для транспортування або пакування продукції (стакани для сметани, йогурту тощо) місткістю 2 л і менше, з пластмас у 4,5 раза; вікон та їх рам, дверей та їх коробок і порогів, з пластмас – на 52,0%; сумішей будівельних сухих (крім розчинів бетонних, готових для використання) – на 10,4%.

У металургійному виробництві, виробництві готових металевих виробів, крім машин і устаткування, у 2018р. порівняно з 2017р. зросло виробництво конструкцій, виготовлених виключно або переважно з листового матеріалу, з металів чорних, інших (на 29,0%); блоків дверних й віконних з алюмінію (у 3,7 раза); виробів з металів чорних, н.в.і.у. (у 5,7 раза). Зменшилось виробництво листів профільованих (ребристих) холоднодеформованих, зі сталі нелегованої; прутків, стержнів та профілів (уключаючи порожнисті), зі сплавів алюмінієвих (крім готових

для використання в конструкціях); вікон і коробок віконних засклених, з металів чорних.

У 2018р. відносно 2017р. на підприємствах машинобудування, крім ремонту і монтажу машин і устаткування, зменшився випуск таких видів продукції: інструментів й апаратури для автоматичного регулювання та керування, н.в.і.у. (на 20,7%); основ апаратури електричної для контролю та розподілення електроенергії інших, на напругу не більше 1 кВ (на 15,7%); електроустаткування звукового або візуально-сигналізаційного, н.в.і.у. (на 30,5%); устаткування для пакування та обгортання (крім устаткування для наповнення, закупорювання пляшок, банок, закривання ящиків, мішків, їх запечатування, наклеювання етикеток) (на 14,0%). При цьому збільшено виробництво машин для автоматизованого оброблення даних цифрових у вигляді систем; апаратури високовольтної та приладів комутаційних інших для кіл електричних на напругу більше 1 кВ; ліфтів та підйомників скіпових з електроприводом та іншої продукції.

Індекси промислової продукції за видами діяльності за 2018 рік

(відсотків)				
	Код за КВЕД- 2010	Грудень 2018р. до листопада 2018р.	Грудень 2018р. до грудня 2017р.	2018р. до 2017р.
Промисловість	B+C+D	96,4	94,5	97,8
Добувна та переробна промисловість	B+C	91,4	89,6	96,8
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	B	...¹	...¹	...¹
Переробна промисловість з неї	C	91,5	89,6	96,8
виробництво харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів	10–12	97,7	97,1	96,1
текстильне виробництво, виробництво одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів	13–15	85,4	84,0	88,5
виготовлення виробів з деревини, виробництво паперу та поліграфічна діяльність	16–18	91,5	74,8	83,4
виробництво коксу та продуктів нафтоперероблення	19	—	—	—
виробництво хімічних речовин і хімічної продукції	20	74,9	85,1	88,8
виробництво основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів	21	101,4	112,2	104,3
виробництво гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції	22, 23	78,9	88,6	96,2
металургійне виробництво, виробництво готових металевих виробів, крім машин і устаткування	24, 25	80,9	106,7	107,2
машинобудування, крім ремонту і монтажу машин і устаткування	26–30	89,9	89,6	98,4
Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	D	119,1	116,8	103,6

¹ Дані не оприлюднюються з метою забезпечення виконання вимог Закону України «Про державну статистику» щодо конфіденційності статистичної інформації.

**Виробництво промислової продукції за видами
у 2018 році¹**

	Вироблено у 2018р.	2018р. до 2017р., %
Переробна промисловість		
Хліб та вироби хлібобулочні, нетривалого зберігання, т	91371	84,8
Торти, т	8129	101,1
Пряники та вироби подібні, т	4581	97,3
Комплекти і костюми чоловічі та хлопчачі з тканини бавовняної або з волокон синтетичних або штучних, виробничі та професійні, тис.шт	179,8	93,9
Предмети одягу інші жіночі та дівчачі з тканини бавовняної або з волокон синтетичних або штучних, виробничі та професійні, тис.шт	34,5	76,8
Одяг і аксесуари до одягу трикотажні машинного або ручного в'язання для немовлят (для дітей зростом не більше 86 см), уключаючи сорочечки, повзунки, комбінезони, костюми еластичні, рукавички, рукавиці й мітенки, верхній одяг, тис.шт	495,1	163,2
Двері та їх коробки і пороги, з деревини, шт	18737	114,1
Етикетки та ярлики з паперу чи картону друковані, самосклеювальні, т	2459	104,8
Газети, які виходять менше 4-х разів на тиждень, віддруковані, тис. прим. 4-шп газет ф.А2	585272,9	120,0
Журнали та видання періодичні, які виходять менше 4-х разів на тиждень, віддруковані, тис.арк.відб.прив. до ф.60х90 см	297663,9	57,4
Книги, брошури, листівки та подібна продукція, віддруковані (крім у вигляді окремих аркушів), тис.арк.відб.прив. до ф.60х90 см	212382,6	127,0
Засоби мийні та для чищення, які містять або не містять мило, включаючи допоміжні засоби для миття, розфасовані для роздрібної торгівлі (крім тих, що їх використовують як мило та поверхнево-активні речовини), т	12256	84,2
Засоби косметичні для макіяжу чи догляду за шкірою, у т.ч. засоби сонцезахисні та для засмаги (крім препаратів лікарських, засобів косметичних для макіяжу губ і очей, засобів для манікюру й педикюру, пудри косметичної й туалетної, тальку), кг	662712	259,3
Шампуні, дал	54482	115,0
Препарати лікарські, що містять інші антибіотики, розфасовані для роздрібного продажу, кг	158257	102,5
Препарати лікарські, що містять кортикостероїдні гормони, їх похідні та структурні аналоги, і не містять антибіотики, для терапевтичного або профілактичного застосування, в дозованому вигляді чи розфасовані для роздрібного продажу, кг	83563	110,2

	Вироблено у 2018р.	2018р. до 2017р., %
Препарати лікарські інші, що містять вітаміни чи провітаміни, їх похідні та суміші, для терапевтичного або профілактичного застосування, в дозованому вигляді чи розфасовані для роздрібного продажу, кг	904411	88,3
Плити, листи, плівка, фольга і стрічки, з полімерів етилену, неармовані або не з'єднані з іншими матеріалами, завтовшки 0,125 мм і менше, т	25484	85,5
Вироби для транспортування чи пакування продукції, з пластмас (крім коробок, ящиків, тари ґратчастої та виробів подібних; мішків та пакетів, у т.ч. конусоподібних; бутлів, пляшок, флаконів, фляг та виробів подібних; бобін, катушок, шпуль та подібних виробів; корків, кришок, ковпачків та подібних засобів для закупорювання), тис.шт	65135,6	106,4
Вироби багатошарові ізолюючі зі скла, тис.м ²	362,5	113,0
Блоки та цегла з цементу, бетону або каменю штучного для будівництва, тис.т	213,4	103,2
Плитки, плити, черепиця та вироби подібні з цементу, бетону або каменю штучного (крім блоків та цегли для будівництва), тис.т	151,6	103,5
Елементи конструкцій збірні для будівництва з цементу, бетону або каменю штучного, тис.м ³	381,1	74,3
Розчини бетонні, готові для використання, тис.т	6063,9	90,0
Суміші будівельні сухі (крім розчинів бетонних, готових для використання), тис.т	365,4	110,4
Конструкції, виготовлені виключно або переважно з листового матеріалу, з металів чорних, інші, т	10657	129,0
Блоки дверні і віконні з металів чорних, шт	26815	102,0
Прилади електричні сигналізаційні для захисту від крадіжки або пожежі та апаратура подібна для використання в будівлях, шт	291368	104,1
Основи апаратури електричної для контролю та розподілення електроенергії інші, на напругу не більше 1кВ, шт	11526	84,3
Коробки зубчастих передач для стаціонарного обладнання, циліндричні та гвинтові, кг	337412	107,9
Машини бухгалтерські та подібні, з лічильними пристроями, шт	13372	114,5
Устаткування для пакування та обгортання (крім устаткування для наповнення, закупорювання пляшок, банок, закривання ящиків, мішків, їх запечаткування, наклеювання етикеток), шт	203	86,0
Меблі для офісів металеві, шт	274227	137,0
Меблі для офісів дерев'яні, шт	28326	91,5
Меблі для підприємств торгівлі дерев'яні, шт	62752	94,6
Меблі кухонні, шт	236677	67,7
Меблі для їдалень та віталень дерев'яні (крім дзеркал, призначених для встановлення на підлозі, сидінь), шт	991	38,5

¹ Інформацію підготовлено за результатами державного статистичного спостереження «Короткострокові показники щодо виробництва промислової продукції за видами».

11. СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО ТА ЙОГО ВПЛИВ НА ДОВКІЛЛЯ

11.1. Соціально-економічні тенденції в сільському господарстві

Сільське господарство – одна з головних галузей матеріального виробництва, що має важливе значення для постачання продовольства для населення та сировини для промисловості.

Сільське господарство України складається з двох великих, взаємопов'язаних комплексів – рослинництва та тваринництва. До рослинництва належать виробництво зерна, буряку, льону-довгунця, соняшнику, картоплі, овочів, плодів, ягід, винограду тощо. У складі тваринництва переважають скотарство, свинарство, вівчарство, бджільництво, конярство, звіроводство, рибоводство. Основу сільськогосподарського виробництва творять земельні ресурси.

Землі, придатні для ведення сільського господарства, одержали назву сільськогосподарських угідь.

Сільське господарство у м. Києві слабо розвинуто, оскільки місто швидко розвивається та щільно забудоване.

**Середні ціни реалізованої продукції сільського господарства,
сільськогосподарськими підприємствами у 2018 році**

Таблиця 35

(грн за т)

	Культури зернові та зернобобові	Насіння культур олійних	Буряк цукровий фабричний	картопля	Культури овочеві	Культури плодові та ягідні	Сільсько- господарські тварини (у живій масі)	Молоко	яйця, за тис.шт
Січень	4061,4	10200,5	—	3701,7	... ²	—	44033,2	8484,3	1478,9
Січень–лютий	5366,1	10883,2	—	3490,1	... ²	... ²	40680,6	8248,5	1541,9
Січень–березень	5087,1	10504,7	—	4293,8	... ²	... ²	28298,4	8181,1	1556,1
Січень–квітень	4922,3	10506,2	—	4043,0	... ²	... ²	28853,3	8051,3	1468,0
Січень–травень	4744,4	10370,6	—	3535,0	14921,9	9877,3	28379,7	7893,9	1434,7
Січень–червень	4557,8	10154,2	—	3535,0	... ²	10955,4	28101,8	7797,4	1392,3
Січень–липень	4417,1	10001,2	—	3536,0	13490,4	24014,3	27705,8	7654,1	1346,3
Січень–серпень	4338,9	9979,5	—	3536,2	12715,8	33815,0	27855,1	7622,0	1397,3
Січень–вересень	4599,8	10519,6	—	3364,7	10941,6	29738,3	28164,3	7606,6	1481,4
Січень–жовтень	4563,1	10024,0	... ²	2812,8	15042,9	20103,0	28325,5	7634,7	1581,9
Січень–листопад	4493,1	9509,8	... ²	2796,2	12070,9	17023,4	27194,4	7646,8	1866,5
2018 рік	4392,3	9324,5	... ²	2847,1	12003,4	16031,9	31027,4	7516,1	1785,3

12 ВПЛИВ ЕНЕРГЕТИКИ НА ДОВКІЛЛЯ

12.1. Структура виробництва та використання енергії

*Використання палива за окремими видами економічної діяльності
у 2018 році*

Таблиця 36

	Викорис- тано ¹	Частка використання за окремими видами економічної діяльності, %				
		сільське, лісове та рибне госпо- дарство	промис- ловість	будівни- цтво	транспорт, складське господар- ство, поштова та кур'єрська діяльність	підприємства та організації інших видів діяльності
Усього, тис.т умовного палива	5641,1	0,8	56,5	1,1	26,0	8,5
у тому числі за окремими видами						
Вугілля кам'яне, тис.т	394,2	1,2	95,2	—	0,9	2,7
Газ природний, млн.м ³	3278,8	0,0	66,7	0,1	22,4	5,8
Нафта сира, у тому числі нафта, одержана з мінералів бітумінозних (включаючи газовий конденсат), млн.т	... ²	—	—	—	—	... ²
Бензин моторний, тис.т	205,4	1,0	6,6	2,0	4,6	23,5
Газойлі (паливо дизельне), тис.т	411,9	5,1	8,4	8,3	38,2	21,9
Оливи та мастила нафтові; дистиляти нафтові важкі, тис.т	2,8	7,9	27,2	8,7	45,7	10,4
Пропан і бутан скраплені, тис.т	81,5	0,5	2,6	0,7	2,2	14,7
Паливні брикети та гранули з деревини та іншої природної сировини, тис.т	21,1	... ²	52,2	... ²	12,2	35,2
Дрова для опалення, тис.м ³ щільних	78,9	1,1	39,3	8,8	2,9	26,8

¹ Дані підприємств, організацій та установ про використання палива на виробничо-експлуатаційні та комунально-побутові потреби, з урахуванням обсягів реалізованих населенню та роздрібного продажу через автозаправні станції.

² Дані не оприлюднюються з метою забезпечення виконання вимог Закону України "Про державну статистику" щодо конфіденційності статистичної інформації.

*Структура витрат палива за напрямками використання
у 2018 році*

Таблиця 37

	Викорис- тано ¹	У тому числі			
		на перетворення в інші види палива та енергію	для неенергетич- них потреб	кінцеве використання ¹	втрати при розподілі, транспортуванні та зберіганні
Усього	100,0	51,5	0,8	47,4	0,2
у тому числі за окремими видами					
Вугілля кам'яне	100,0	97,1	—	2,9	—
Газ природний	100,0	66,6	0,0	33,1	0,3
Нафта сира, у тому числі нафта, одержана з мінералів бітумінозних (включаючи газовий конденсат)	100,0	... ²	... ²	... ²	... ²
Бензин моторний	100,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Газойлі (паливо дизельне)	100,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Пропан і бутан скраплені	100,0	—	0,0	100,0	—
Оливи та мастила нафтові; дистиляти нафтові важкі	100,0	—	100,0	—	—
Паливні брикети та гранули з деревини та іншої природної сировини	100,0	83,2	—	16,8	—
Дрова для опалення	100,0	62,8	—	37,2	—

¹ Дані підприємств, організацій та установ про використання палива на виробничо-експлуатаційні та комунально-побутові потреби, з урахуванням обсягів реалізованих населенню та роздрібного продажу через автозаправні станції.

² Дані не оприлюднюються з метою забезпечення виконання вимог Закону України "Про державну статистику" щодо конфіденційності статистичної інформації.

Примітка. В окремих випадках сума складових може не дорівнювати підсумку у зв'язку з округленням даних.

13 ТРАНСПОРТ ТА ЙОГО ВПЛИВ НА ДОВКІЛЛЯ

Пасажирооборот та кількість перевезених пасажирів у 2018 році

	Пасажирооборот		Кількість перевезених пасажирів	
	млн.пас.км	у % до 2017р.	тис.	у % до 2017р.
Транспорт¹	28503,8	107,4	1022411,6	92,0
автомобільний ²	3593,8	98,7 ₃	262110,3 ₃	84,6 ₃
водний	...	...	...	...
авіаційний	19393,5	113,3	9586,3	107,0
тролейбусний	877,7	81,6	137142,5	81,6
трамвайний	498,1	93,3	110683,8	93,3
метрополітенівський	4067,8	99,5	496071,8	99,5

¹ З урахуванням перевезень пасажирів міською електричкою.

² З урахуванням пасажирських перевезень, виконаних фізичними особами-підприємцями.

³ Дані не оприлюднюються з метою забезпечення виконання вимог Закону України «Про державну статистику» щодо конфіденційності статистичної інформації.

14. ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА

14.1. Національна та регіональна екологічна політика України

В місті Києві здійснюється політика, спрямована на захист життя і здоров'я населення від негативного впливу забруднення навколишнього природного середовища, досягнення гармонійної взаємодії суспільства і природи, охорону, раціональне використання і відтворення природних ресурсів, забезпечення максимально ефективного використання та активізації природного фактора, сприяння здоровому способу життя киян.

Це означає необхідність створення умов для мешканців та гостей столиці України користуватися чистим повітрям, чистою водою, екологічно чистими продуктами харчування, екологічно чистими рекреаційними ресурсами міста.

Для забезпечення цих основних умов здорової життєдіяльності населення в місті необхідно ефективно використовувати наявні природні ресурси та розробляти і реалізовувати заходи, спрямовані на постійне поліпшення якості навколишнього природного середовища в столиці України.

Основним завданням екологічної політики є забезпечення сталого збалансованого розвитку міста як столиці України, економічно, соціально та екологічно збалансованого вирішення завдань щодо досягнення запланованих результатів функціонування міста в перспективі. При чому, екологічна складова сталого розвитку виступає на перший план і є пріоритетною, порівняно з досягненням економічних та соціальних результатів, бо стан навколишнього природного середовища за сучасних умов є визначальним фактором життєзабезпечення.

Політика сталого розвитку означає, що екологічна політика в м. Києві (як її складова) має передбачати дотримання деяких принципів, які визначають сталий розвиток міста:

По-перше, відмову від практики орієнтації процесу розвитку тільки на традиційні економічні показники, зокрема на темпи та обсяги росту внутрішнього валового продукту. Необхідно забезпечити в результаті розвитку не тільки досягнення певних економічних зрушень, але й екологічну стабільність (не порушити навколишнє природне середовище). Для досягнення стійкого сталого розвитку захист навколишнього природного середовища не може розглядатися окремо, у відриві від забезпечення виконання намічених завдань економічного та соціального характеру. Потрібно в кожному конкретному випадку знаходити прийнятний баланс між економічним розвитком і збереженням природи.

14.2. Фінансування природоохоронної діяльності

Перелік природоохоронних заходів, фінансування яких здійснювалось за рахунок коштів Київського міського фонду охорони навколишнього природного середовища у 2018 році

Таблиця 71

№ з/п	Назва природоохоронного заходу	Загальна кошторисна вартість (згідно з проектом), тис. грн	Термін реалізації заходу (згідно з проектом)	Ступінь готовності природоохоронного заходу, %	Обсяг фактичних видатків з обласного фонду, тис. грн	Обсяг фактичних видатків з інших джерел, тис. грн	Інформація щодо стану виконання природоохоронного заходу (завершення або введення в експлуатацію)
1	2	3	4	5	6	7	8
2018 рік							
1	Охорона і раціональне використання водних ресурсів						
1.1	Розчистка та благоустрій водних об'єктів м. Києва, в т.ч. проектні роботи:	8100,00	-	-	-	-	-
1.1.1	Розчистка та благоустрій озера Синє у Подільському районі, в тому числі проектні роботи	850,00	-	-	-	-	-
1.1.2	Розчистка та благоустрій струмка Курячий Брід у Подільському районі м. Києва, у т.ч. проектні роботи	600,00	-	-	-	-	-
1.1.3	Розчистка та благоустрій р. Нивка у мікрорайоні Жуляни у Солом'янському районі м. Києва (капітальний	400,00	-	-	-	-	-

	ремонт)						
1.1.4	Розчистка та благоустрій ставка у селищі Мриги у Голосіївському районі м. Києва (капітальний ремонт)	400,00	-	-	-	-	-
1.1.5	Розчистка та благоустрій території озер Пущі-Водиці в Оболонському районі м. Києва, у т. ч. проектні роботи	2750,00	-	-	-	-	-
1.1.6	Розчистка та благоустрій озер у парку ім. М. Рильського у Голосіївському районі м. Києва	3100,00	-	-	-	-	-
1.2	Проведення робіт з інвентаризації джерел забруднення навколишнього природного середовища на території м. Києва	2500,00	-	-	-	-	-
2	Охорона атмосферного повітря						
2.1	Проведення робіт з інвентаризації джерел забруднення навколишнього природного середовища на території м. Києва	2500,00	-	-	-	-	-
3	Охорона і раціональне використання природних рослинних ресурсів						
3.1	Озеленення з території	40769,80	-	-	-	-	-

	м. Києва						
3.2	Влаштування поливо-зрошувальних систем об'єктів благоустрою зеленого господарства м. Києва, в т.ч.:	6759,00	-	-	-	-	-
3.2.1	Оболонського району м. Києва	69,90	-	-	-	-	-
3.2.2	Подільського району м. Києва	1803,10	-	-	-	-	-
3.2.3	Дарницького району м. Києва	3500,00	-	-	-	-	-
3.2.4	Печерського району м. Києва	1386,00	-	-	-	-	-
4	Збереження природно-заповідного фонду						
4.1	Розробка проектів землеустрою щодо відведення у постійне користування земельних ділянок об'єктів природно-заповідного фонду м. Києва: в тому числі:	2500,00	-	-	-	-	-
4.1.1	Парку ім. М. Рильського у Голосіївському районі	2500,00	-	-	-	-	-
4.2	Проведення спеціальних заходів, спрямованих на запобігання знищенню чи пошкодженню природних комплексів територій та об'єктів природно-заповідного	440,80	-	-	-	-	-

	фонду						
5	Рациональне використання і зберігання відходів виробництва і побутових відходів						
5.1	Придбання контейнерів та іншого обладнання для транспортування та тимчасового зберігання небезпечних відходів (контейнери, піддони та інше)	1 000,00	-	-	-	-	-
6	Наука, інформація і освіта, підготовка кадрів, екологічна експертиза, організація праці, забезпечення участі у діяльності міжнародних організацій природоохоронного спрямування, впровадження економічного механізму забезпечення охорони навколишнього природного середовища						
6.1	Проведення науково-технічних конференцій і семінарів, організація виставок та інших заходів щодо пропаганди охорони навколишнього природного середовища, видання поліграфічної продукції з екологічної тематики:	496,30	-	-	-	-	-
	Разом:	109355,80	-	-	-	-	-

